A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1927 ÉVI ÁPRILIS HÓ 21 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA

ARDAI ALADÁR
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

TIPOGRAFIA WEISZ TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1927 ÉVI ÁPRILIS HÓ 21 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA

ARDAI ALADÁR

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

TIPOGRAFIA WEISZ TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1927 ÉVI ÁPRILIS HÓ 21 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

Jelen voltak: Kassay Béla esperes és Szabó Zoltán egyh. megyei gondnok elnöklése mellett:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Böszörményi Lajos	gróf. Tisza Kálmán
Fogarassy Bálint	Dr. Hadházy Kálmán
Bottyán Pál	Dr. Sarkady Dániel
Bokor Sándor	
Balogh Mátyás	
Szakács Dénes	

II. Ügyész:

Dr. Kapéry Béla

III. Jegyzők:

Ardai Aladár és Kun Zoltán lelkészi, Dr. Hadházy Kálmán és Rovács István világi részről.

IV. A tanügyi bizottságból:

Kassay Béla elnök, Nagy Zoltán előadó, Böszörményi Lajos, Bottyán Pál, Ardai Aladár, Balogh Mátyás, Kun Zoltán.

V. A számvevőszéktől:

Kegyes István elnök helyettes, Juhász András előadó, Ardai Aladár Bottyán Pál, Rovács István.

VI. A belmissziói bizottságból:

Bottyán Pál elnök, Bokor Sándor előadó, Ardai Aladár és Nagy Zoltán.

VII. Lelkészek:

Ardai Aladár gyantai, Balogh Mátyás nagyzeréndi, Bokor Sándor belényesi, Boros Gábor árpádi, Bottyán Pál erdőhegyi, Böszörményi Lajos és Dohy Árpád nagyszalontai, Fogarassy Bálint ágyai, Juhász András városfenesi, Kassay Béla tenkei, Kecskeméti Kálmán sonkolyosi, Kun Zoltán pankotai, Nagy Dániel feketetóti, Nagy Zoltán gyoroki, Nánássy Dániel szentleányfalvai, Szabó József borossebesi, Szakács Dénes tárkányi, Szatmári István magyarremetei, Dr. Szemethy Géza borosjenői, Szűcs Antal mezőbajji, Ungváry Gyula tamásdai és Vass Jenő vadászi lelkészek.

VIII. Tanító képviselők:

Seress László és Mikó Pál.

IX. Az egyházak világi képviselői:

Antról Kovács Sándor presbyter, Aradról Szabó Zoltán főgondnok, Ágyáról Hevesi András gondnok, Árpádról Tárnok János gondnok, Bajjról Türkössi Antal gondnok, Borosjenőről Dr. Balogh Ernő gondnok, Csermőről Szijártó Szabó Antal presbyter és D Kiss Lajos s lelkész, Erdőgyarakról Turi András gondnok, Feketetótról Király János gondnok, Gyantáról Ambrus István gondnok, Gyorokról Zalán Sámuel gondnok, Nagyszalontáról Fráter Emil és Bagossy Ferenc presbyterek, Pankotáról Dr. Balogh Ernő b jenői gondnok, Sonkolyosról Szatmári Mihály presbyter, Jánosfalváról Oláh István gondnok, Tenkéről K Orbán István gondnok.

1. szám. A nagyszalontai ref egyházmegye 1927 évi tavaszi közgyülését Nagyszalontán a központi fiuiskola nagytermében tartotta meg. Mult őszi közgyülésünk 62 sz. határozata már észrevehetően éreztette hatását; az alkotó tagok, különösen az egyházközségek világi képviselői szokatlan nagy számmal jöttek össze. A népes gyülés lefolyása mindvégig harmonikus és méltóságteljes volt.

A „Jövel Szent Lélek Ur Isten" buzgó éneklése után esperes szivből jött alkalmi imája emelte magasba a lelkeket. Áhitatos

csendben, feszült figyelemmel hallgatta végig a közgyülés az ima folytatásaként elhangzott tartalmas esperesi megnyitót, mely mindenekelőtt, szeretett gondnokunk közelmulti sulyos gyászáról s a tél folyamán átszenvedett, visszaeséssel is komplikált könnyen végzetessé válható betegségéről emlékezett, tolmácsolta közgyülésünk őszinte részvétét s hálát adott a gondviselő Istennek, hogy drága egészségét szeretett családjának s a hiven szolgált köznek, közelebbről egyházmegyénknek visszaadta.

Közgyülés szeretett gondnoka gyászában részvéttel osztozik s szerencsés felépülése alkalmából lelkesen ünnepli.

Elnöki megnyitó a továbbiakban kitér egyházi életünk minden fontosabb mozzanatára. Sajnálattal állapitja meg, hogy kerületünk közjogi helyzete még mindig nem tisztázott. A törvény általi elismertetés a sok igéret dacára még mindig késik, püspökünk a Király Őfelsége kezébe esküt még mindig nem tehetett. E bizonytalanság természetszerüleg káros hatással van az ügyvezetésre s a dolgok normális folyását akadályozza.

Az iskolák államsegélye vezető férfiaink évek óta folytatott lankadhatlan küzdelme után végre biztositottnak látszik. A lapok 30 millió segélyről tesznek említést, — ennyiről tud az egyházi főhatóság is, — ez összeg osztatnék meg az összes magyar kisebbségi felekezetek között. A legközelebbi jövő elodázhatatlanul fontos és feltétlen megoldásra váró problémája a lelkészi és tanitói dijlevelek korszerü restaurálása. E kérdés megoldásának ma az idő annyiban kedvez, hogy az államsegély elnyerésével egyházközségeink a külső egyetemes iskolaterhek viselése alul a közeljövőben mentesülnek.

Minthogy az egyh. ker. közgyülés a kultur-adó és taxa hátralékok behajtására fektette az iskolák folyó évi kiadásainak fedezését, ezeknek a hátralékoknak befizetése tovább nem késhetik. Minden érdekelt egyház presbytériuma teljes komolysággal és felelősségérzettel fogjon hozzá e halaszthatatlanná lett függő ügye végleges elintézéséhez.

Komoly elkezdésre vár egyházmegyénk területén a belmissiói munka. E téren a kerületi belmissiói bizottság forszirozottan gyors tempójával szemben esperes a bölcs középut-járást ajánlja. Ne vegyünk máról holnapra mindent a programunkba, de amit felveszünk, azt mindenütt csináljuk s a munka számonkéréséről és ellenőrzéséről is gondoskodjunk. A belmissiói bizottságnak adjunk ne csak erkölcsi, de anyagi lehetőséget is a propagáló és beinditó munkára.

Kéri ezekben a tárgyakban — melyek jelen közgyülésünk tárgysorozatának gerincét alkotják — s a többiekben is az egyh. m. közgyülés bölcs határozatait. Végül szivesen üdvözölvén a lelkészi és világi tisztviselői kart s az egyh. m. közgyülés összes jelenlévő alkotó tagjait :

a nagyszalontai református egyházmegye 1927 évi április 21-ik napjára összehivott közgyülését elnöktársa nevében is megnyitottnak nyilványitja.

2. szám. Mult évi őszi közgyülésünkön esperes inditványára Csécsi Imre aradi lelkész az egyházmegye vezetésében hosszas tanácsbirói minőségében szerzett sok és nagy érdemeire tekintettel egyhangu határozattal, örökös tiszteletbeli tanácsbiróvá választatott. E tény jegyzőkönyvi megörökitése sajnálatos feledékenység folytán mult évi jegyzőkönyvünkből kimaradt.

Egyházmegyénk közgyülése a szándéktalan mulasztás sajnálatos tényét megállapitván, Csécsi Imre aradi lelkész örökös tiszteletbeli tanácsbiróvá történt egyhangu megválasztatását ez alkalommal örökiti meg jegyzőkönyvének lapjain.

3. szám. Az egyházak világi képviselőit megbizóleveleik alapján az egyházközségek névsorrendjében

igazolja egyházmegyénk közgyülése.

4. szám. Bagdy János anti, Szücs József feketegyarmati, Bodnár Lajos csermői és Turóczy Gyula magyarcsékei lelkészek betegségük, Bugyi János erdőgyaraki lelkész és Dr. Miskolczy Jenő tanácsbiró pedig fontos és halaszthatatlan családi ügyeik miatt nem jelenhettek meg közgyülésünkön. Nem jelentették be távolmaradásukat Csécsi Imre aradi és Igyártó Sándor bélzeréndi lelkész, továbbá a belényesi, b.-ujlaki, bélzerindi, erdőhegyi, feketegyarmati, várasfenesi, nagyzeréndi, remetei, szentleányfalvai, tamásdai, tárkányi és vadászi egyházak világi képviselői.

Egyházmegyénk közgyülése a bejelentett távolmaradásokat igazoltnak veszi. Tekintettel a szorgos munkaidőre s különösen az első izbeni mulasztásra, ezuttal a többieknek rendbüntetést nem szab ; a jövőbeni gyülések pontos látogatására azonban ugy a lelkészi, mint a világi alkotó tagokat a mult évi 62. számu határozatban megállapitott 200 Leies büntetés mellett elkötelezi.

5. szám. Esperes bemutatja a mai közgyülés tárgysorozatát.

Egyházmegyénk közgyülése a tárgysorozatot felolvasottnak tekinti s azt a tanácskozások rendjéül elfogadja.

6. szám. Esperes a következő jelentést terjeszti a közgyülés elé:

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Midőn a hozzám beérkezett jelentő ivek alapján egyházmegyénk életéről, annak külömböző viszonyairól szóló jelentésemet megteszem, lehetetlen hogy előzetesen, — a jövő szempontjából — említést ne tegyek arról, hogy lelkésztársaim nem mindnyájan érzik át a statisztika fontosságát s némelyek felületesen járnak el a jelentő ivek kitöltése körül, sőt egy egyházból többszöri sürgetésem dacára egyáltalán nem kaptam meg a jelentő ivet. Talán mondanom sem kell hogy e körülmény, mig egyfelől szerfelett megnehezíti az esperesi hivatal munkáját, másfelől veszélyezteti a nagy fáradsággal összeállitott esperesi jelentés komolyságát és valódiságát, midőn a teljesség kedvéért régebbi adatokat vagyunk kénytelenek fölvenni a jelentésbe.

A hozzám beérkezett s némely helyen más forrásból beillesztett adatok alapján egyházmegyénk 1926 évi életéről jelentésemet a következőkben van szerencsém megtenni:

I. Az egyházak belélete.

A valláserkölcsi élet egyházainkban fellendülőben van, minek fokmérője nemcsak az, hogy az ünnepi és vasárnapi délelőtti istentiszteletek mindenütt ünnepélyesen és szép számu hallgatóság előtt végeztettek, hanem az is, hogy a délutáni istentiszteletek is a legtöbb helyen predikációval, biblia vagy kátémagyarázattal s csak 3 egyházban imával tartattak és csak egy egyházunk van már (Magyarcséke,) hol részvevők hiányában nincs vasárnap délutáni isteni tisztelet.

Hétköznapi **bibliamagyarázat** tartatik egész éven át mindennap Gyorokon és Tenkén, kétszer hetenként egész éven át Pankotán, csak télen Belényesben és Várasfenesen, egyszer hetenként téli időben 9 egyházban, (u. m. Ágya, Arad, Árpád, Erdőgyarak, Erdőhegy, Feketegyarmat, Gyanta, Nagysza-

lonta és Vadász.) Hétköznapi bibliamagyarázat nincs még 17 egyházban.

A hétköznapi isteni tiszteletek — bár a mult évihez képest haladást mutatnak, amennyiben több egyház bevezette azokat, — még mindig hagynak fenn kivánni és javitanivalót. Bünbánati hetekben megtartatnak ugyan mindenütt, de máskor naponként csak 14, hetenként háromszor 2, hetenként kétszer 2, egyáltalán nem tartatnak 3 egyházban.

Gyermek és ifjusági isteni tisztelet tartatik 8 egyházban.

A konfirmáció szertartása ünnepélyesen végeztetik mindenütt, a legtöbb helyen a lelkész maga vagy lelkész és tanitó készíti elő a növendékeket s csak 3 helyen a tanitók. Áldozócsütörtökön 19, Pünkösdben 3, junius végén 5 helyen, 3 egyházban nem tartottak ez évben konfirmációt.

Az urvacsorával élő hivek száma a lélekszámnak mintegy $^1/_3$-át teszi ki végösszegben (18.138) és 26 egyházban bármikor, 5 egyházban csak az urvacsoraosztás alkalmakor szolgáltatják ki

A szektákról a jelentő ivek nem adnak hü képet, némely egyházból csak annyi jelentést kaptam, hogy vannak, de számukat tudni nem lehet. Pedig óhajtandó volna e tekintetben is világosan látnunk.

A törvénytelenül együtt élő házasok szintén csak hozzávetőleg megállapitott száma 11.

Házasságkötés volt az állami anyakönyv szerint,

tiszta	386
vegyes	191
az egyházi anyakönyv szerint, tiszta . . .	269
vegyes	83

A gyermekek vallására megegyezés történt javunkra 48, kárunkra 28 esetben. A **reversálisokról** nyilvántartás vezettetik 24 egyházban.

A születések száma volt az állami anyakönyv szerint 1018, az egyházi anyakönyv szerint 1000. A halálozások száma az állami anyakönyv szerint 914, az egyházi anyakönyv szerint 898.

Egyházi szertartásainkat mellőzték keresztelésnél 18, esketésnél 225, temetésnél 16 esetben.

Adományok történtek az egyház és iskola javára 585.275 L. más jótékony célra 489,374 L. épitkező egyházak stb. javára 58,528 L. összesen 1,133,177 L. Szegények, árvák, betegek istápolására 7,540 L., iskolás gyermekek segélyezésére 19,458 L. fordittatott 11 egyházunkban.

Felekezeti sérelem csak Árpádon fordult elő, hol a községi jegyző a presbyteri gyülések tartását — felsőbb rendeletre hivatkozva — csak hétköznapon akarja megengedni, sőt ujabban teljesen betiltotta nemcsak a presbyteri gyüléseknek, de vallásos összejöveteleknek tartását és az énekkar tanitását is. Legyen szabad itt megemlékeznem főtiszt. püspök ur 794—1927 számu leiratáról, mely közli az egyházkerületi közgyülés hasonló eset okából felterjesztésére küldött 5633—1927 sz. miniszteri választ, mely szerint a belügyminisztériumban interveniált az egyházközségi közgyülések előzetes engedély és ellenőrzés nélkül megtarthatására, azonban az ostromállapot alatt levő zónába eső egyházakban a közigazgatási szerveket értesiteni kell. Megjegyzi u. e. levelében püspök ur, hogy fölterjesztésében kérte az énekkarok, bibliakörök zavartalan müködésének és a vallásos estélyek megtarthatásának engedélyezését is, azonban ezekre a miniszteri közbenjárás — ugy látszik — nem terjedt ki.

Babona, hitelveinkkel ellenkező szokás terjedéséről nem szólnak a jelentések, csak 4 egyházban, u. m. Erdőgyarakon, Magyarcsékén, Nagyszalontán és Pankotán divik a temetőknek halottak estéjén kivilágitása.

Paróchiális kör van Nagyszalontán, bibliakör 4, nőegylet 2, olvasó egylet 2, énekkar 6 egyházban. Lapokat járatnak 13 egyházban, 350 példányban. Népkönyvtár van 3 egyházban.

II. Az egyházak külélete, szervezete.

Egyházaink mindenikében a törvényesen megalakitott presbytériumok kormányozzák az egyhá-

zakat. A presbyterek összes száma 462. Egyházközségi közgyülés még mindig tartatik 19 egyházban az összes választókkal, képviseleti 4 egyházban 336 taggal. Egyházközségi közgyülés nincs 8 egyházban.

Az egyházak vagyoni viszonyait illetőleg

Tőkepénz	556,397·54 L.
Alapitvány	689,701·84 L.
Összesen	1,246,099.38 L.
Adósság	971,358·75 L.

Az egyházak 1926 évi számadásait illetőleg

Bevétel	4,075,463 87 L.
Kiadás	3,736,005 38 L.
Maradvány	339,458·49 L.

Uj épitkezésekre és az épületek javitására fordittatott 2,267003·30 L

Itt jelentem be, hogy főtiszteletü püspök ur a pankotai egyháznak az 1926 év dec. 7-én 6000 L. segélyt utalt és küldött és hogy a borossebesi egyház az agrárbizottságtól a templom részére 10, a kántor részére 8. h. agrárföldet kapott, melyet ez év őszén vesz az egyház birtokába.

Az épületek jó karban vannak 25 egyházban, javitást igényelnek a jelentések szerint, a templomok *Magyarremeten* (itt már a szerződések is megvannak kötve a kijavitásra) és *Vadászon*, a lelkészlakok *Magyarcsékén* és *Szentleányfalván*, lelkészlak és leányiskola *Nagyzerénden*, tanitói lak *Anton*. Az épületek tüzkár ellen mindenütt biztositva vannak (Borosjenő erre nem adott feleletet) A jelentések szerint teljes értékben vannak biztositva 17, nem teljes értékben 13 egyházban. A biztositások bejelentett összege 9,810,180 L, erről nem jelentett 5 egyház. Évi dij 18,039 50 L.

A belhivatalnokok ki vannak fizetve 30 egyházban. B. Jenő nem jelentett.

III. Iskolai ügyek.

Iskoláinkról a tanügyi bizottság terjeszt elő részletes jelentést. Azért itt csak annyit emlitek meg,

hogy iskolákat tart fenn 20 egyházunk, a többiekben csak állami iskolák müködnek s ezen, és a felekezeti iskolák mellett fennálló állami iskolákban 9 helyen a lelkész, 1 helyen lelkész és tanitó, 1 helyen s.lelkész és tanitó,4 helyen tanitó, 1 helyen vallástanitó végzik a vallás és énekoktatást. Felsőbb iskolákban vallás és ének tanitattik 7 egyházban, 5 helyen lelkész, 1 helyen lelkész. s. lelkész és tanitók, 1 helyen s. lelkész és tanitók által.

A felekezeti iskolát fentartó 20 egyházban 30 férfi és 13 nő, összesen 43 tanitó müködik, kiknek fizetése készpénzben és terményekben összesen 1,388,919 L a legkisebb fizetés Belényesujlakon 9200 L. A legtöbb tanitó fizetése 20—40 ezer lei közt mozog, Nagyszalontán 48—65 ezer közt. Átlagos fizetés 32,300 L.

IV. Statisztikai adatok.

Egyházközségeink lélekszáma:

az anyaegyh.	fi 23,742,	nő 24,513,	össz. 48,255
szórványokban	„ 1,870,	„ 2,048,	„ 3,918
Összesen —	fi 25,612,	nő 26,561,	össz. 52,173
Az 1926 évben szül.	fi 519,	nő 483,	össz. 1002
Ezekből törvényes	„ 471,	„ 442,	„ 913
törvénytelen	„ 48,	„ 41,	„ 89
Meghalt	fi 484,	nő 422,	össz. 906
Házasság kött.	tiszta 266,	vegyes 80,	össz. 346 pár.
Konfirmált . . .	fi 372,	nő 438,	összesen 810
Áttért	fi 22,	nő 16,	összesen 38
Kitért	fi 9,	nő 14,	összesen 23
Szaporodási alap .	fi 541,	nő 499,	összesen 1040
Fogyási alap . .	fi 493,	nő 436,	összesen 929
Szaporodás . . .	fi 48,	nő 63,	összesen 111

Egyházmegyénk függő s elintézésre váró ügyei közt talán a legfontosabb a nagyváradi tanitónőképző intézet ügye. Mult évi novemberi közgyülésünk ez ügyben bizottságot küldött ki, mely az intézet többi fentartóival lefolytatandó tanácskozás utján teljesen és végérvényesen tisztázza a helyzetet. Van szerencsém ez ügyre vonatkozólag jelenteni, hogy

főtiszteletü püspök ur a bizottság összehivása, tanácskozása és állásfoglalása előtt óhajtja ő maga áttanulmányozni azon adatokat és okmányokat, melyek a 2 különböző jogi vélemény alapját képezik és amint tőle személyesen értesültem az utóbbi hónapok sulyos terhei, nagy elfoglaltsága közt ez áttanulmányozásra nem volt ideje, azonban szándékát rövid idő alatt megvalósitja s összehivja a bizottságot. Kérem az e. m. közgyülést, hogy méltóztassék e gátló akadályt tudomásul venni s bevárni a határozathozatalra ujabb jelentésemet.

Fájó részvéttel jelentem be a nagytiszt. e. m. közgyülésnek, hogy **Sipos János** b. ujlaki lelkésztársunkat folyó év február 20-án megváltotta az Ur földi szenvedéseitől és küzdelmeitől. **Sipos János** született 1853 április 5-én Magyarremetén Segédlelkész lett 1877 április 20-án Vadászon, rendes lelkésszé választatott 1881 január 31-én Belényesujlakon. 46 évre terjedő rendes lelkészi szolgálatát mindig a b. ujlaki egyházban végezte. Hivatásos lelkész volt. Példaképe azoknak a régi tudós tiszteleteseknek, kik tántorithatlan hittel, lelkiismeretes tanultsággal, buzgó munkássággal, példaadó és bizonyságtevő életükkel igazi világitó lámpások voltak a gyülekezet előtt. Jutalma is az volt, ami jók végzete lenni szokott e földön. Csak a tiszta lelkiismeret, csak a becsületesen végzett munka öntudata. Gyülekezete, melynek közel félszázados szolgálatában égett el az apostoli lélek, élete utólsó éveiben a mindennapi kenyeret is szükön adta meg neki, s utólsó napjait, midőn már maga az aggkori gyengeség miatt szolgálni nem tudott és szomszédos lelkésztársai felváltva mentek ki hozzá, hogy helyette hirdessék az igét, megkeseritette azzal, hogy a beszolgáló lelkészek fuvardijára szükséges, a mult évben pillanatnyi fellángolással megszavazott utiköltség felét, mert a másik felét mi, az egyházmegye lelkészei önként fedeztük, a folyó évi költségelőirányzatból már levonta, sőt nem volt hálás hozzá még halála után sem, mert s ezt meg kell

állapitanom a kerület lapjában közététett azon jóhiszemü közleménnyel szemben, hogy „Gyülekezete hálás is volt iránta, a maga halottjának tekintette és saját költségén temettette el.," ez is csak egyesek szalmalángja volt, igéret a temető lelkészeknek, mit a prebytérium nem váltott be.

Legyen az ő küzdelmes pályafutása buzditás és vigasztalás nekünk lelkészeknek, az igazság kiméletlen feltárása intő példa a gyülekezeteknek. Az pedig, kinek az ő élete is nem volt drága, csak hogy elvégezze a szolgálatot, melyet vett az Urtól, küzdelmeinek elvégeztével találjon testének csöndes pihenést a földben, hazahivott lelke pedig örök idvességet az ő Uránál Krisztusánál!

Mielőtt jelentésemet befejezném, kedves kötelességemnek tartom megemlékezni az aradi egyház folyó hó 10-én lefolyt templom és orgonaavatási ünnepélyéről, melyen az aradi egyház lelkészének meghivása és különösen az egyházmegyei gondnok ur lekötelezően szives sorai folytán az egyházmegye képviseletében megjelentem. Az aradi egyház az idő által megrongált s a gyülekezet nagy számu tagjait ünnepélyesebb alkalmakkor befogadni nem képes templomát gyönyörüen kijavittatta és a templom helyzete által engedett méretekben megnagyobbitotta s a háboru által nagy részben áldozatul kivánt orgonája helyett egy 22 változatu kiválóan szép hangu orgonát készittetett. Felemelő szép ünnepély keretében avatták föl a megujitott templomot és orgonát. A felavatási ünnepélyen részt vett főtiszt. Sulyok István püspök ur is, kit Arad egész népe felekezeti és nemzetiségi külömbség nélkül tisztelgő küldöttségekkel üdvözölt. A felavató imát püspök ur, az ünnepi beszédet Szabolcska László temesvári lelkész tartotta, délután pedig Szabolcska Mihály, a kolozsvári theol. tanárok és theológusok és helyi müvészek szereplésével szépen sikerült vallásos ünnepély volt. A megnagyobbitott temp-

lom ugy délelőtt, mint délután alig volt képes befogadni az örömmel ünneplő közönséget.

Kiváló tiszteletem kifejezésével vagyok

Tenke, 1927 április 6

Kassay Béla
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése esperes nagy gonddal készitett s az egyházmegye egészéről hü képet nyujtó jelentését általában tudomásul veszi s abból a következőket külön is kiemeli.

Az egyházi statisztika pontosságának biztositása céljából szigoruan elkötelezi a lelkészeket és presbytériumokat, hogy egyházközségük valláserkölcsi és anyagi állapotát feltüntető, minden mozzanatra kiterjeszkedő jelentésüket a jövőben sürgetés bevárása nélkül pontosan küldjék be az esperesi hivatalhoz. (Az indokolatlan mulasztás a jövőben fegyelmi vétséget képez).

Örömmel veszi tudomásul, hogy a hitélet gyülekezeteinkben általában emelkedőben van. Felhivja a lelkészeket, hogy a hétköznapi istenitiszteleteket, amelyeknek tartására az őszi egyh. kerületi közgyülés szigoruan elkötelezte az egyházakat, mindenütt haladéktalanul vezessék be, azoknak tartalmasabbá és vonzóbbá tételére legalább a téli évszakokban hetenként egyszer bibliamagyarázatokat is tartsanak. Kötelességévé teszi a presbytériumoknak, hogy e hitélesztő munkában lelkészt ne csak az istenitiszteleteken való személyes részvételükkel, hanem a hiveknek állandó templomgyakorlásra buzditásával is támogassák.

Felhivja lelkészeket, hogy a törvénytelenül együttélőkről a szektáriusokról, a reversálisokról nyilvántartást vezessenek, s a konfirmációi oktatást lehetőleg személyesen végezzék. Ahol ez utóbbi bármi okból nem történhetnék, ott is a legnagyobb ellenőrzést gyakorolják.

A kegyes adakozók iránt hálás köszönetét fejezi ki egyházmegyénk közgyülése.

Ismételten utasitja a magyarremetei, vadászi, szentleányfalvai, anti és magyarcsékei egyházak presbytériumát, hogy javitást igénylő egyházi épületeik jókarba hozásáról még ez év folyamán gondoskodjanak.

Felelősség mellett elkötelezi a presbytériumokat, hogy az egyházi épületeket lehetőleg teljes értékig biztositsák s a biztositási dijakat pontosan fizessék.

A felekezeti iskolát tartó egyházakat ezuttal is felhivja, hogy tanitóiknak tisztességes megélhetést és nyugodt eredményes munkát biztositó fizetéseket adjanak. A belényesujlaki egyház presbytériumát erre különös nyomatékkal elkötelezi.

Sajnálattal veszi tudomásul közgyülésünk az árpádi egyházban esett lelkezeti sérelmet. Lelkészt felhivja, hogy a sérelem orvoslása érdekében keressen barátságos utakat a közigazgatási hatóságokhoz. Minthogy a sérelmek reparálása — különösen hadizónában — felsőbbhatósági közbelépés mellett is nagyon nehéz, óva inti az egyházak vezetőit, hogy egyházi gyüléseiken, vallásos összejöveteleiken minden félreértésre alkalmat adható kijelentéstől, vagy ténykedéstől szigoruan óvakodjanak.

Dr. Olasz Béla az igazgató tanács elnöke az Ig. tanács mult évi 6, 7, és 8-ik sz. határozatára vonatkozólag kéri egyházmegyénk állásfoglalását.

Egyházmegyei közgyülésünk ezuttal is arra az álláspontra helyezkedik, hogy mig az Intézet tulajdonjogi kérdése a fenttartó testületek képviselőinek bizottsági tárgyalása során elvileg nem tisztázódik, a részletekbe menő határozatot nem hozhat.

Örömmel értesül, hogy a renovált és megujitott orgonával is felszerelt aradi templom ajtói a buzgó, áldozatkész hivek előtt ujra megnyilhatnak. Legyen az Urnak bőséges áldása az áldozatos gyülekezeten, legyen rájuk nézve az Urnak megujitott s nagyobbitott hajléka valóban a menyország kapuja.

Bánatos érzéssel veszi tudomásul, hogy a szelid lelkü, nemes szivü, fáradhatatlan tollu belényesujlaki lelkész

VÁLLAJI SIPOS JÁNOS

nincs többé az élők sorában. A sok próbáltatáson átment, s élete késő magányos alkonyán — közel félszázadon át — bölcsen vezérelt gyülekezetétől is sok méltatlanságot szenvedett öreg szolga az Ur előtt bizonnyal elvette hüsége jutalmát. Egyházmegyénk közgyülése fájó szivvel, meghatva mond Istenhozzádot az elköltözöttnek s áldott emlékét kegyelettel örökiti meg jegyzőkönyvének lapjain.

7. szám. Az elnöki uton elintézett ügyekről esperes jelentése ez:

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyénk 1926 november 18-án tartott közgyülése óta a következő fontosabb ügyeket intéztem el, melyeknek részint helybenhagyását, részint megerősitését kérem:

1. Febr. 28-án megerősitettem a magyarremetei presbyterium és egyházközségi közgyülés 20—1926 sz. határozatát, mely szerint a tornyot uj bádogtedéllel fedik be s a templomon kivül-belül alapos renoválást végeznek, továbbá az ehez készitett pótköltségelőirányzatot 87,060 L. bevétellel és 86,400 L. kiadással s 660 L. maradvánnyal, végül a hivekre kivetett 63,060 L. templomjavitási rendkivüli adókivetést.

2. Márc. 14-én megerősitettem a szentleányvalvai presbytérium azon határozatát, mely szerint fuvar és robot-váltság cimén 20—20 Leit vethessen ki az egyház minden adófizető tagjára, azonban figyelmeztettem a presbyteriumot, hogy ne ilyen kerülő uton igyekezzenek a békebeli adózási viszonyokhoz visszatérni, hanem ébredjenek tudatára annak, hogy 2 aranykoronának nem 1 papir lei az ellenértéke.

3. D. Kiss Lajos Csermőn lelkészi szolgálatot teljesitő theológus kérése és püspök ur 1009 sz. rendelete alapján — elfogadván a januári vizsga le nem tevésének indokát — 1927 junius 30 ig hivatalának folytatását engedélyeztem azzal, hogy ha akkor sem vizsgázik le, állásában tovább nem maradhat.

4. Ápril 4-én a magyarremetei templomjavitási szerződéseket helyettesitő 13 és 27—1927 sz. presbyteri jegyzőkönyvi kivonatokat, melyek szerint Lajos Károly nagyszalontai kőmivessel 34,000 L. Kohn Lajos belényesi bádogossal a torony fedésére 24,000 L.-ben, vizlevezető csatornákra folyó méterenként 140 L.-ben megegyeztek: jóváhagytam.

Kiváló tiszteletem nyilvánitásával vagyok

Tenke, 1927 ápril 8

Kassay Béla
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését az elnökileg elintézett ügyekről tudomásul veszi, intézkedéseit jóváhagyja és külön is megerősiti:

ad 1. 4. azon intézkedését, hogy a magyarremetei egyház sürgős templomrenoválási és toronyfedési munkálatát a vonatkozó határozatoknak, pótköltségvetésnek, rendkivüli adókivetésnek és munkaszerződeseknek megerősitésével, illetve jóváhagyásával lehetővé tette,

ad 2. hogy a szentleányfalvai egyháznak robotváltság cimen eszközölt adóalanyonként 20 Leis kivetését jóváhagyta,

ad 3. hogy D. Kiss Lajos Csermőn szolgálatot teljesitő theológus szolgálati idejét folyó hó junius 30-ig meghosszabbitotta, de további maradását sikeres vizsgázásától tette függővé.

8. szám. Esperes az általa továbbitott hivatalos pénzekről szóló számadását beterjeszti, amely szerint bevétel 4879 Lei 75 b. a kiadás 4879 Lei 75 bani. Kéri a jelentés tudomásul vételét.

Egyházmegyénk közgyülése esperes urnak a továbbitott hivatalos pénzekről szóló jelentését, illetőleg számadását egyhangulag tudomásul veszi, illetve elfogadja.

9. szám. Olvastatott a tanügyi bizottság 1927 április 20-án tartott ülésén általánosságban és részleteiben elfogadott előadói jelentés, amelynek végső eredményei a következők :

Anton a fiuiskolát az egyház, a leányiskolát az állam tartja fen. A hittan és énekoktatást a református tanitó végzi jó eredménnyel. A tanitói lakás majdnem lakhatatlan s már az állami tanfelügyelőség is több izben utasitotta az egyházat a tanitói lakás felépitésére. Elkötelezi az egyházmegye a lelkészt és a presbytériumot, hogy az anti tanitói lakás felépitését sürgősen inditsa meg. Egyszersmind felhivja egyházmegyénk elnöksége az egyházlátogatókat a legközelebbi látogatás alkalmával, hogyha az ő megjelenésükkor sem volna meg az épités megindítására vonatkozó határozat, jelenlétükben hozza meg ezt a presbitérium.

Ágyán a hittan és énektanitást a tanitók végzik eredményesen. A magyar nyelv tanitásánál több odaadás kivántatik. Erdei iskolájában már némi haladás észlelhető, de elvárja az egyházmegyei közgyülés, hogy a közel jövőben még határozottabb javulásról tegyen tanubizonyságot. A kézimunka tanitás feltétlenül bevezetendő.

Belényesen I—IV. osztályu vegyes iskola van. A felszerelésből hiányoznak a szemléltető eszközök és a fizikai szerek. A hiányok sürgősen pótolandók.

Belényesujfalun elég jó eredménnyel müködik a két iskola. Az iskolai irattár rendbehozandó. A vasárnapi iskolai tanitás haladéktalanul meginditandó.

Bélzerinden a vallást és éneket a tanitó oktatja eredménnyel. A kémiai eszközök hiányoznak. Sürgősen beszerzendők. A kézimunka oktatás ugyszintén a vasárnapi iskolai tanitás meginditandó.

Erdőgyarakon a vallás és énektanitást a tanerők végzik igen eredményes buzgósággal.

Erdőhegyen törekvő tanerők müködnek ugy a magyar nyelvü tanitás, mint szintén a vallás és énekoktatás tekintetében. Az isko-

lai felszerelésből falitáblák és szemléltető képek hiányoznak. Sürgősen beszerzendők.

Gyorokon rendes jó iskola van. A vallást és éneket a lelkész tanitja eredményesen. A felszerelésből egy földgömb hiányzik. Beszerzendő. A törekvő iskola anyagi nehézségekkel küzd, de mint jelentős gócpont, minden áldozattal fenntartandó.

Kisnyégerfalván jó iskola van. A felszerelésből a szemléltető képek hiányoznak. Sürgősen beszerzendők.

Köröstárkány I—II. osztályu vegyes iskolájában a tanitó az avult betüztető olvasási módszert használja s csak a kis „t" betüig haladt egy félév alatt. Sok az előkészitőben levő növendék A tanitó kötelezendő a törvényesen előirt olvasási módszer bevezetésére. Előkészitő osztályra nincs szükség. A tanitó tartozik az osztályokat növendékeivel a szabályos idő alatt elvégeztetni. A III—VI. osztályban a számtan gyakorlandó. A tanszerek közül hiányzó fali olvasó táblák és szemléltető eszközök haladéktalanul beszerzendők. A III—VI. osztályosok feltünő mulasztásai a közigazgatási hatóságok részéről biztositott segitség igénybevételével is, de halasztás nélkül megszüntetendők. Lelkész pedig köteles a mulasztásokra vonatkozó kéthetenkénti jelentés beküldését, esetleg azok elintézését, vagy el nem intézését éberen ellenőrizni. A tanév megkezdése tekintetében pedig szigoruan alkalmazkodni kell a főhatósági rendeletekhez.

Mezőbajjon igen rendes iskolák vannak. A vallás és énekoktatást mindkét iskolában a tanerők végzik igen eredményesen. A hiányzó iskolai szekrény beszerzendő. A tanszerállomány a fali olvasó táblákkal, fizikai és mértani szerekkel a legközelebbi látogatás időpontjáig kiegészitendő. A fiuk és leányok részére feltétlenül elkülönitett ürszék állitandó.

Nagyszalonta iskolái nivos iskolák. A vallás és énekoktatást mind a tiz iskolában az osztálytanitók végzik megbecsülendő szép eredménnyel. A VII. osztály beállitása az állami tanügyi hatóság ellenzésével találkozott, ámbár a magánoktatási törvény határozott jogokat biztosit e téren iskoláinknak. Ha e tekintetben még mindig sérelem forogna fenn az egyes iskolákban, az iskolaszék tartozik a sérelmeket haladéktalanul orvosolni. Szalontán merült fel az a panasz, hogy az egyes tanerők az iskola tantermében magánórákat adnak. Ahol ez még mindig előfordulna, az iskolaszék határozottan szüntesse meg, mivel az állami törvény tiltia privát órák tartását az iskolateremben. Az oknélkül meliőzött kézimunka tanitás haladéktalanul bevezetendő.

Nagyzerénden az I. osztály állami iskolában tanul. A három felekezeti iskola közül pedig a II. osztály vegyes, a két III—VI. osztályu iskola egyike fiu, másika leányiskola. A vallás és énekoktatást az állami iskolában a lelkész, a felekezeti iskolában pedig a tanitói kar végzi jó eredménnyel. A fizikai felszerelés kiegészitendő, a szemléltető képek beszerzendők.

Pankota I—VI. osztályu vegyes iskolájában a vallást a tanitónő, az énektanitást a lelkész végzi igen eredményesen.

Tamásda iskolája ugy a magyarnyelvü tárgyak, mint a hittan és ének tanitás tekintetében igen szép eredményt mutat. Az iskolájának nincs előszobája, ami sérti az iskolaterem összhangját és szabálytalan is. Az igazán csekély hiány minél hamarabb helyrehozandó. A szemléltető képek beszerzendők.

Tenkén három vegyes iskolában tanulnak két osztályonkénti csoportokban a növendékek. A vallás és énektanitást jó eredménynyel a tanitók végzik. A tanszerek hiányosságának pótlása végett Románia és az öt világrész térképei sürgősen beszerzendők. A fiuk és leányok ürszékei feltétlenül elkülönitendők.

Vadász két vegyes iskolájában a vallást és éneket a tanitók oktatják jó eredménnyel. A vasárnapi iskolai tanitás haladéktalanul bevezetendő.

Városfenes két iskolájában elég jó eredménnyel folyik a tanitás. A vallás és énekoktatást a tanitók végzik. Az iskolatakaritást az iskolás gyermekek teljesitik, de ha az egyház ezt anyagilag ugyis kibirja, a takaritás feltétlenül felnőtt egyénre bizandó.

Arad községi és állami iskoláiba járó ref. növendékeink közt a vallás és énektanitást a hitoktató segédlelkész és a kántor végzi jó igyekezettel.

Borosjenő állami iskolájába a jelentés szerint mindössze négy ref. növendék jár, s a hitoktatást a lelkész végzi. Tüzetesebben utána kell nézni a ref. növendékeknek és a vasárnapi iskolai munka is megkezdendő.

Borossebes állami iskolájába tekintélyes számu ref. növendék jár, akikből egy felekezeti iskola is kitelnék. A hitoktatás kielégitő. A vasárnapi iskolai munka feltétlenül megkezdendő.

Csermőn 25 ref. növendék jár az állami iskolába, akik között a lelki munklákodást egy II. éves theologus, mint exmittált segédlelkész végzi kielégitő eredménnyel. A hiányos és beteges viszonyok haladéktalanul orvoslandók.

Feketetóton szintén 25 ref. növendék jár az állami iskolába,

de jelentés szerint hittan órára ezek közül csak nyolc gyermek jár. A hitoktatást a lelkész végzi, aki azonban csak november 10-én kezdte meg a tanitást. A presbitérium tartsa magyar keresztyéni kötelességének és az egyház létkérdésének, hogy a gyermekek hittantanitásában álljon oda a lelkész oldala mellé és tegyen meg minden lehetőt, hogy a község református gyermekei emberhez illő lelki nevelésben részesüljenek. A hittantanitás az iskolai év megkezdésével megkezdendő. A vasárnapi iskolai munka meginditandó.

Gyanta állami iskolájába járó református növendékeink igen komoly és eredményes hitoktatásban és énektanitásban részesülnek a kántor által, aki a biblia alapján vasárnapi iskolai módszerrel tanit szép buzzgósággal.

Körösjánosfalva állami iskolájában ref. növendékeink hitoktatását a ref. vallásu állami tanitó végzi jó eredménnyel. Tekintettel arra, hogy a növendékek jó része ref. vallásu, szükségesnek látszik, hogy a magyar nyelvü tárgyak és az énekek tanitására feltétlenül több gond forditandó. A vasárnapi iskolai munka is meginditandó. Általában az egész hitoktatási és énektanitási munka felett a lelkész kitartó és rendszeres felügyeletet gyakoroljon.

Magyarcsékén az állami iskolában gyarló a hitoktatás, sőt csak októberben kezdődött meg. A lelkész igyekezzék a hitoktatás ügyét sokkal nagyobb buzgalommal szorgalmazni Isten dicsőségére és a lelkek megmentésére.

Magyarremetén szép számmal vannak állami iskolába járó ref. növendékeink, akik között a hitoktatást a lelkész végzi szép eredménnyle.

Belényessonkolyos áll. iskolájába járó növendékeink között a hitoktatást és énektanitást a lelkész és állami tanitó végzik. Az eredmény most gyenge. Több buzgalmat érdemel e magasztos ügy. A vasárnapi iskolai munka is komolyan szorgalmazandó.

Szentleányfalva 62 református növendéke az állami iskolába jár. S bár a korszellemtől irányitott mostoha lelkiviszonyok miatt a növendékeknek csak háromnegyedrésze jár hittanórára, Nánássy Dániel lelkész erejét felülmuló, áldozatos törekvéssel és kiváló eredménnyel végzi a hitoktatást. A presbitérium tartsa a legszentebb kötelességének, hogy saját véreik, gyermekeik hittanórára járása elől minden akadály elhárittassék.

Egyházmegyei közgyülésünk, amidőn tudomásul veszi, hogy az egyházmegye iskoláinak nagyobb része rendben és példásan müködik, a Tanügyi Bizottság előterjesztéseit, illetve javaslatait elfogadja s azokat határozati erőre emeli, ugyszintén a hiányok orvoslása végett a szükséges intézkedéseket megteszi.

10. szám. Olvastattak a számvevőszék alábbi jelentései:

a. A Számvevőszéki jelentések alapján rendben találta és jóváhagyásra ajánlja számvevőszékünk az ágyai, anti, aradi, árpádi, belényesi, belényes-sonkolyosi, b. ujlaki, bélzerindi, borossebesi, cserméi, erdőgyaraki, erdőhegyi, feketegyarmati, feketetóti, feketetóti magtári, gyantai, gyoroki, kisházai, köröstárkányi, körösjánosfalvai, m. csékei, magyarremetei, mezőbajji, nagyszalontai, nagyzeréndi, pankotai, szentleányfalvai, szapáriligeti, szintei, tamásdai, tenkei, tenkeszéplaki, vadászi, várasfenesi, világosi fiók, és simonyifalvai egyházak 1926 évi közpénztári, alapitványi, termény és takarékmagtári számadásait.

Egyházmegyei közgyülésünk az emlitett egyházak közpénztári alapitványi termény és takarék magtári számadásait jóváhagyja s a gondnokok részére az 1926 évről a szokott fenttartások mellett a felmentvényt megadja.

b. A számvevőszék jelenti, hogy a hozzá beérkezett és megvizsgált számadások közül a borosjenői egyház 1926 évi számadása az adatok és felszerelés hiányosságai miatt jóváhagyásra nem ajánlható.

Egyh. m. közgyülésünk a számvevőszék javaslatára a borosjenői egyház 1926 évi szamadásait nem hagyja jóvá, ellenben a hiányok pótlására 1927 évi junius hó 30-ig haladékot ad, s elkötelezi a borosjenői egyház gondnokát hogy fenti terminusig számadását az e. m. számvevőszék elnökéhez okvetlen beterjessze.

c. A számvevőszék jelenti, hogy az e. m. közgyülés 66—1926 sz. határozata értelmében a b. sonkolyosi egyház 1925 évi, a körösjánosfalvai egyház pedig 1924—1925 évi számadásait beküldte, számvevőszék azokat átvizsgálta s jóváhagyásra ajánlja az e. m. közgyüiésnek.

E. m. közgyülésünk a számvevőszék javaslatára a b. sonkolyosi 1925 évi és körösjánosfavai 1924—1925 évi számadásait jóváhagyja s gondnokok részére a fentemlitett évekről a szokott fenttartások mellett a felmentvényt megadja.

d Számvevőszék javaslatára.

Jóváhagyja e. m. közgyülésünk a körösjánosfalvai egyház azon határozatát, melynélfogva a circa 70,000 leut kitevő és semmi különösebb rendeltetést nem szolgáló egyházi vagyonból 60,000 leut leszakit, s azt egyházfentartási alapként kezeli mindaddig mig a tőke 100,000 leura fel nem szaporodik. Ezután kamatait egyházfentartási célra for-

ditja. Az eredeti tőkéből fentmaradó mint egy 10,000 leut részint mint forgótőkét kezeli, részben pedig az egyház kiadásának céljaira fordítja azt.

e. Számvevőszék javaslatára

jóváhagyja e. m. közgyülésünk a b. sonkolyosi egyház azon határozatát, melyben kimondja, hogy az egyház apró alapjait „Egyház-fenttartási alap" cimen egyesiti, kivételt csak a Matyi Mihály c. alap képez, mely ezután is e néven és az alapitó oklevélben előirt módon kezeltessék.

f. Rendben találtatott az e. m. közpénztárnak Kassay Béla pénztárnok által készitett számadása, melyet számvevőszékünk elfogadásra ajánl.

1. A közigazgatási pénztár állaga	6612	Lei 50 bani
2. A közalapi „ „	2194	„ — „
3. A parochiális könyvtár dij állaga . . .	1831	„ — „
összesen	10637	Lei 50 bani

Hátralék a közigazgatási pénztárnál	201	Lei 50 b.
Közalapi pénztárnál	20	„ — „
Parochiális könyvtár dijnál	7	„ 50 „
összesen	229	Lei —

Egyh. megyei közgyülésünk e rendben talált számadást elfogadja s Kassay Béla e. m pénztárnoknak a szokott fenttartások mellett az 1926 évről a felmentést megadja.

g. Rendben találtatott az e. m. gyámintézeti pénztárnak Kassay Béla pénztáros által készitett 1926 évi számadása, melyet számvevőszékünk elfogadásra ajánl az e. m. közgyülésnek.

A gyámintézet összes vagyona	100.834	Lei
Ebből kölcsönben fekszik	37.973	„
Özvegyi segély és káplántartási segély	745	„
Takarékpénztári betét	62.116	„

Egyházmegyei közgyülésünk e rendben talált számadást elfogadja s Kassay Béla gyámintézeti pénztárnoknak a szokott fenttartások mellett az 1626-ik évről a felmentvényt megadja.

h. Rendben találtatott a továbbitott pénzek pénztárának Kassay Béla pénztárnok által készitett 1926 évi számadása, melyet számvevőszék elfogadásra ajánl az e. m. közgyülésnek.

E pénztár összes bevétele	1,060,500	Lei 50 bani
Kiadása	1,060,500	„ 50 „
Maradványa	—	— — — —

Egyházmegyei közgyülésünk e rendben talált számadást is elfogadja s Kassay Béla pénztárnoknak a szokott fenntartások mellett az 1926 évről a felmentvényt megadja.

11. szám. *a.* Juhász András és társai, Gyaraki Bálintné és társai szentleányfalvai lakosok, továbbá a szentleányfalvai presbytérium és egyházközségi közgyülés tagjai együttesen, a mult év dec. 31 óta három panasz levelet küldtek az esperesi hivatalba Nánássy Dániel szentleányfalvai lelkész ellen. Panaszosok sulyos szavakkal kifogásolva lelkész magán és hivatalos ténykedéseit, különösen szószéki szolgálatait, vizsgálatot kérnek ellene és fenyegető hangon eltávolitását követelik. Panaszuk lényege, hogy lelkész a hivekkel való magán és szószéki érintkezésben nem tudja megtalálni a megfelelő hangot, egyházi beszédjei értelmetlenek, a hivek vallásos és erkölcsi felfogásával nem egyeznek s nem találják meg azokban az óhajtott lelki táplálékot. Esperes a panaszok bevizsgálására, a lelkész és gyülekezet közötti sajnálatos ellenszenv eloszlatására s a kivánatos jóbékesség létrehozására Fogarassy Bálint tanácsbirót küldötte ki, aki folyó év március hó 7—8 napjain a helyszinen megjelenvén, az összes részletekre kiterjeszkedő vizsgálatot tartott s annak eredményeit jegyzőkönyvbe foglalta. A felvett jegyzőkönyv adataiból, melyben panaszosok konkrét sérelmei leszögeztettek, továbbá lelkésznek a vádakra adott részletes nyilatkozataiból világosan kitünik, hogy panaszlott lelkésznek olyan ténykedései és mulasztásai nincsenek, melyek az Egyh. Törv. V. t. cz. 34 §-ába ütköző fegyelmi vétségek bármelyikének tényálladékát is kimeritenék. Ügyész meghallgatása után egyházmegyénk elnöksége tehát ugy határozott, hogy Nánássy Dániel panaszlott lelkész ellen a fegyelmi eljárást mellőzi. Ez elnöki végzést gondnok és 4 presbyter, továbbá az egyházközségi közgyülés 8 tagja megfellebbezte.

Egyházmegyénk közgyülése sajnálattal állapitja meg, hogy a szentleányfalvai egyházban a lelkész és hivek között az annyira kivánatos jóbékesség s lelkész iránt a feltétlen szükséges tisztelet és becsülés viszonya megromlott. A vizsgálat negativ eredménye alapján szigoruan megrójja a gyülekezet s különösen a presbytérium tagjait, hogy az egyház nagy érdekeit nem tekintve, kicsinyes, sokszor a nevetségességig komolytalan okokból valóságos hajszát inditottak lelkészük ellen s egyházközségük nyugalmát sorozatos izgatásaikkal teljesen felzavarták. Elvárja, hogy a jövőben ezeket az izgatásokat beszüntetik és több megértést,

becsülést és tiszteletet tanusitanak kiváló képzettségü, józanéletü, kötelességtudó lelkészükkel szemben, akinek főtörekvése egyházuk erkölcsi és anyagi felvirágoztatása. Felhivja lelkészt is, hogy a jövőben ugy a hivekkel való közvetlen érintkezéseiben, mint lelkészi szolgálataiban fokozatosan keresse azt a hangot, mely a szivekhez talál s a hivek értelmi szinvonalának és lelki dispozitiójának legjobban megfelel. Egyh. m. közgyülésünk reméli, hogy a jóbékesség s az egyházi munkában a teljes harmónia a lelkész és gyülekezet között mielőbb helyreáll s az egyh. megyei elnökség indokolt döntését a fellebbezők elutasitásával jóváhagyja.

b. Szentleányfalvai lelkész jelenti, hogy a f. évi január hó 16-án tartott egyházközségi közgyülés Zabán Mihály presbytert azon cimen, hogy 16 hónapja nem látogatta a gyüléseket, hivatalvesztettnek nyilvánitotta s helyébe Molnár István pótpresbyter behivását kivánta. Zabán Mihály az egyh. községi közgyülés e ránézve sérelmes határozatát hivatalos uton megfellebbezte s a gyülésekről való távolmaradását azzal indokolta, hogy hüséggel teljesitett kántori szolgálatából 1925 januárjában mintegy elkergették s egy alkalommal Tarkó Bálint gondnok — a padot verve, — a gyülésteremből való kidobással fenyegette. Hivatkozik 16 éves presbyteri és 9 éves gondnoki multjára, bejelenti, hogy presbyteri tisztét a jövőben gyakorolni akarja s a gyülések pontos látogatására magát elkötelezi. Lelkész jelentése szerint panaszos presbyter a f. év márc. 27-iki gyülésben már meg is jelent.

Egyházmegyei közgyülésünk megállapitja, hogy a szentleányfalvai egyházközség közgyülése hatáskörét tullépte, amikor Zabán Mihály presbytert tisztségétől megfosztotta és helyébe pótpresbyter behivását kivánta. A presbyterek felett az Egyh. Törv. V. t. c. 15 § b. pontja alapján elsőfokon az egyházmegyei biróság itélkezik s az egyh. községi közgyülésnek csak panaszjoga van fegyelmi ténykedések, vagy mulasztások esetén. Figyelmezteti az egyh. közs. közgyülést, hogy máskor a hatásköri tullépésektől szigoruan óvakodjék. Zabán Mihályt pedig, akit e. m. közgyülésünk a presbyteri gyülések pontos látogatására ezennel elkötelez, törvényesen megválasztott presbyternek tekinti, aki tisztségétől — csak jogos panaszra — az egyh. m. biróság itélete által fosztható meg.

c. Szentleányfalvai presbytérium a költségvetés készitése során lelkész javaslatára nem volt hajlandó előirányozni a szokásos egyház-

megyei és kerületi fenttartó költségeket, a kulturtaxát s általában a felettes egyházi hatóságok által különböző célokra törvényesen megállapitott közpénztári és perselyes járandóságokat. Esperes — illetékes számvevő javaslatára — a hiányos költségvetést megerősités nélkül visszaküldte s elrendelte a hivatalos járandóságok előirását. Presbytérium a költségvetés korrekcióját határozatilag megtagadta, mert „az egyházat nagyobb áldozatokra képtelennek tartja.“ Ugyan-e határozatát legutóbb a püspöki leirattal szemben is fenttartotta.

Egyh. m. közgyülésünk a legnagyobb megdöbbenéssel szemléli a szentleányfalvai presbytérium anarchisztikus, a felsőbb hatóságok intézkedéseit is semmibevevő renitens magatartását. Fegyelmi felelősség mellett elkötelezi a presbytériumot, hogy az 1927 évi költségvetést, a felsőbb hatóságok rendelkezéseinek tekintetbevételével az illetékes számvevő utján legkésőbb május 15-ig terjessze fel megerősitésre az esperesi hivatalhoz. Amennyiben a presbytérium renitenciája miatt akár az egyh. megyét, akár az egyh. kerületet károsodás érné, a presbyterek személyes **anyagi felelőssége** már most megállapittatik s a mulasztás fegyelmi vétséget képez.

12. szám. A borosjenői anyásitott egyházközség kormány általi elismertetése s a megválasztott lelkész részére államsegély kiutalása érdekében az egyházi főhatóság, majd az egyházközség lelkésze által tett sorozatos lépések nem vezettek a kivánt sikerre. A vallás és szépmüvészeti miniszterium az autorizáció iránti kérelmet véglegesen visszautasitotta s a lelkész részére az államsegély kiutalását kategórikusan megtagadta. A visszautasitás okául a viszonyokkal ismerős Goldis miniszter ur a szórványok természetellenes átcsoportositását jelölte meg. E kedvezőtlen döntés, mely az agrárreform folytán nyert töldek kisajátitásának fenyegető veszedelmét is magával hozta, az államsegély biztos elnyerése reményében szervezett lelkészi állást valószinü megszüntetésre, lelkészt pedig máról holnapra exisztencia-vesztésre itélte.

Főtiszteletü püspök urunk átlátván azt a sajnálatosan szomoru helyzetet, melybe dr. Szemethy Géza b. jenői lelkész önhibáján kivül került, az egyházkerületi közgyülés végleges döntéséig ideiglenes minőségben meghivta őt a nemrég halálozás folytán megüresedett püspöki titkári állásra, felszólitván, hogy ez állást április hó 1-én foglalja el. Dr. Szemethy Géza végleges elhelyezkedéséig fenttartván a borosjenői lelkészi álláshoz s annak javadalmához való jogát, az egyelőre ideiglenes titkári tisztséget elfogadta s hogy azt elfoglalhassa,

szolgálati és elbocsátó bizonyitványt s folyó év junius 30-ig szabadságot kért esperestől, ki a kérés feletti döntést az egyh. m. gyülésnek tartotta fent. A szabadságidőre lelkésznek biztositandó javadalom, valamint az ezzel összefüggő helyettesités kérdésében nincs teljes harmónia és végleges megállapodás lelkész és presbyterium között.

Egyházmegyei közgyülésünk mély szomorusággal veszi tudomásul, hogy a nagy lelkesedéssel és sok áldozattal anyásitott borosjenői egyházközség ügye a kedvezőtlen kultuszminiszteri döntés által kilátástalan válságba sodródott. Bár a rideg visszautasitás fájdalmas ténye nagyon sötétté teszi a jelent, bizik abban, hogy a jobb belátás eljöttével a nehéz válság megoldódik s a több mint 2 évszázados halálából feltámasztott nagymultu egyház betöltheti magasztos hivatását a zarándi végeken. Reméli, hogy az agrár reform folytán nyert föld, mely minden 100 lelken felüli filiát is jogosan megillet, a bjenői egyház háboritatlan birtokában továbbra is megmarad. Amennyiben a földet kisajátitás veszedelme fenyegetné, annak megvédésére minden törvényes utat és lehető eszközt felhasznál.

Teljes megértéssel és őszinte sajnálattal lévén a biztosnak vélt exisztenciajában megingott Dr. Szemethy Géza borosjenői lelkész iránt, az esperesi hivatal utján e. m. közgyülésünk elé terjesztett kérelmét teljesiti, őt egyelőre junius 30-ig szabadságolja, engedélyt ad neki, hogy állomáshelyét elhagyhassa s a kerületi, illetve püspöki titkári állást ideiglenesen elfoglalhassa. A szabadságidőre ugy a javadalmazás megállapitása, mint a helyettesités mikéntje kérdésében lelkészt és bjenői presbytériumot egymásközötti méltányos megegyezésre utasitja. Ha a megegyezés bármi okból nem sikerülne, az ügy közigazgatási biráskodás tárgyát képezi.

13. szám. Bokor Sándor a halálozás folytán megüresedett belényesujlaki egyház felügyelő lelkésze beterjeszti a lelkészi dijlevél-restaurálás ügyében a belényesujlaki presbyteriummal és egyh. községi közgyüléssel folytatott tárgyalásai eredményét. A régi dijlevél alapján hajlandók a hivek biztositani uj lelkésznek.

50 forint készpénz helyett 4000 leit, 32 köböl buza helyett 30 at, 32 köböl tengeri helyett 30-at, 30 köbméter tüzifa helyett 20-at, adják az összes eddigi lelkészi földeket (9 kath. hold, melynek adóját is egyház fizeti) továbbá a kerület által egységesen megállapitandó

stólát. A földmunkának a régi díjlevélben megállapitott 68 frt. váltságdiját nem kárpótolják, beszámitják a 4000 Lei készpénzbe. A felajánlott fizetés alapján egyházvezetősége engedélyt kér az állás betöltésére.

Egyházmegyei közgyülésünk örömmel látja, hogy a lelkészi munka anyagi értékelése tekintetében a közelmultihoz képest jelentős belátást tanusitottak a hivek, mindazonáltal megállapitja, hogy a felajánlott fizetés még mindig nem fedi a régi csonkithatlan díjlevelet. Elvárja a b. ujlaki gyülekezettől, hogy a belátás utján tovább halad, s az egyházmegye egészére kötelezőleg elrendelt díjlevélrestaurálások során a csonkaságokat kipótolja, annyival is inkább, mert a b. ujlaki eredeti lelkészi díjlevél teljes értékelése mellett is épen csak, hogy szerény megélhetést nyujt a lelkésznek. Ebben a reményben, a felajánlott fizetés alapján engedélyt ad az állás betöltésére.

14. szám. Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző ismerteti a főtiszteletü püspök urnak a kultur-taksa tárgyában kelt 1251—1927 számu leiratát s az ezzel kapcsolatos s az 1926 évi december 16 és következő napjain tartott kerületi gyülésen hozott határozatokat.

Egyházmegyénk közgyülése a püspöki leiratot és a vele kapcsolatos egyházkerületi határozatokat köteles tisztelettel fogadja s utasitja a lelkészeket és presbyteriumokat, hogy ezeknek érvényt szerezni igyekezzenek.

Elrendeli továbbá, hogy ezek a presbyteriumok előtt szóról-szóra és nyomatékosan felolvastassanak s figyelmébe ajánlja a presbyteriumoknak, hogy kellően megindokolt felterjesztéseikkel forduljanak közvetlenül a főtiszteletü püspök urhoz s próbáljanak vele a kultur-taksa kérdésében méltányos kiegyezést létesiteni. Utasittatnak a presbyteriumok arra is, hogy folyó évi junius 1-ig e tárgybani jelentésüket az esperesi hivatalhoz terjesszék föl.

15. szám. Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző előterjeszti a cserméi presbiteriumnak az ottani állami iskolaszékkel 1926 aug. 4-én kötött s a cserméi egyház Csermőn 194 szám alatt fekvő házának egy tantermére s a szerződésben felsorolt mellékhelyiségekre vonatkozóan kötött bérleti szerződését, melyet a cserméi lelkész 33—1927 szám alatt jóváhagyás végett fölterjesztett. A bérleti szerződés 1926 okt. 1-től 1929 szeptember 30-ig terjedő időre lett megkötve.

Egyházmegyénk közgyülése az E. T. I. cikkének 15 § ában nem talál oly rendelkezést, mely a bérleti, vagy haszonbérleti

szerződéseknek egyházmegyei és egyházkerületi jóváhagyását kivánná, igy ez ügyben saját hatáskörében nem határoz, hanem a bérleti szerződést a vonatkozó iratokkal együtt szintén saját hatáskörben leendő intézkedés végett az esperesnek leadja.

16. szám. Dr. Hadházy Kálmán vil. főjegyző ismerteti egyházmegyénk 1926 november 18-án tartott közgyülésében 60 szám alatt már tárgyalás alá vett s az 1927 évre szóló egyházmegyei költségvetéstervezetet, melyben a döntés jelen közgyülésünk elé utaltatott. Olvastatott ennek kapcsán a főtiszteletü püspök urnak 1174—1927 számu leirata, mely szerint a vallási és müvészeti miniszter ur 5317—1927 számu leiratával engedélyezte, miszerint az esperes ur részére az ez idő szerint üresedésbe lévő kisperegi vagy szinyérváraljai káplánság terhére káplán beállittassék.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu határozattal a következő fizetési megállapitásokat eszközli :

Esperes tiszteletdija	10 000 Lei
Főjegyző lelkész tiszteletdija	2.000 „
2 aljegyző „ „ á 600 L.	1 200 „
3 biz. előadó „ „ á 600 L.	1.800 „
Egyh. m. pénzt. „ „	4.000 „
3 számvevő „ „ á 150 L. . . .	450 „
Kerüieti képv. utidija utanként 700 L.	2 800 „
Egyh. m. tisztv. napidija Esp. 100, a többi 80 L.	1.890 „
Tanitóképviselők „ á 60 L.	240 „
Tanügyi biz. tagok „ á 60 L.	2.770 „
Egyházlátogatók dija egyházanként 120 L. . .	6.000 „
Iskolalátogatók „ „ 80 L. . .	4.000 „
a többi tételek a reális szükséglet szerint, igy :	
Hivatalos napi és fuvardijakra	3.000 „
Iroda átalány esperesnek	3.000 „
„ „ egyh. m. pénztárosnak	500 „
Jegyzőkönyvekre, nyomtatványokra	6.000 „
Postadijakra	300 „
Előre nem láthatókra	1.000 „
Esperesi káplántartásra	24.000 „
Összesen : Lei :	74.950

Az esperes tiszteletdijából 8 000 Lei mint drágasági segély lesz utalandó.

Egyházmegyénk lélekszáma 54.436 s igy az előirányzat fedezésére szükség van 1·50 Leies lélekszám szerinti tenntartói járulékra, melyet egyházmegyénk közgyülése ezennel egyhangu határozattal kivet.

17. szám. Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző ismerteti Nagy Dániel feketetóti lelkésznek egyházmegyénk közgyüléséhez intézett beadványát, melyben előadja, hogy az agrár törvény alapján az 1924-ik év folyamán lelkészi földje ki lett egészitve 32 kat. holdra, de nem a tényleges állapot, hanem a birtokiv alapján. Már pedig a Fekete Körös minimum 10 holdat elmosott földjéből s igy a valóságban csak 22 holdat élvez, bár 32 hold után fizeti az összes közterheket. Panaszolja, hogy az egyháztól mindössze 165 Lei évi fizetése van, továbbá 11 q. buza 11 q tengeri, 4 évi stóláját sem becsüli 1000 Leire. Kéri nevezett lelkész egyházmegyénk interventióját.

Egyházmegyénk közgyülése utasitja a feketetóti lelkészt, hogy saját személyében kérvényezzen s meritse ki az összes jogorvoslati lehetőségeket, egyben panaszát, mint általános egyházsérelmet felterjeszteni rendeli egyházkerületünk közgyüléséhez kérve sürgős és hathatós párttogását.

18. szám. Olvastatott a lelkészi értekezlet következő jegyzőkönyve:

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyénk lelkészi értekezlete 1927 év április hó 20-án tartott üléséből a következő javaslatokat terjeszti egyházmegyei közgyülésünk elé.

a. Mivel egyházmegyénk közgyülése a lelkészi értekezleteken való megjelenést minden lelkészre nézve birság terhe alatt kötelezővé tette, ennélfogva azt javasolja értekezletünk, hogy a jelenlegi értekezletről indokolatlanul távol maradt lelkészeket a fejenként 200 leuban megállapitott rendbirságot rójja ki és a kongruából vonassa le.

Egyházmegyénk közgyülése az értekezlet javaslatát határozati erőre emeli. Felhivja ezért az esperesi hivatalt, hogy a jelenlegi lelkészi értekezletről indokolatlanul távolmaradt lelkészekre a 200 leu pénzbirságot rovja ki és az egyházmegyei pénztárossal a kongruából vonassa le. Szólitsa fel utólagosan a jelen értekezletről indokolatlanul távol maradt lelkészeket elfogadható igazolásra f. évi junius hó 1-ig. A jövőben azonban csak előzetes igazolás fogadtatik el.

b. Egyházmegyénk közgyülése 59 b—1926. sz. végzésével arra kötelezte el az egyházközségek vezetőségét, hogy évente legalább egy nagyobbszabásu vailásos ünnepélyt rendezzenek. Ennek a rendelkezésnek az egyházközségek nem mindenben tettek eleget. Annálfogva azt a javaslatot teszi értekezletünk egyházmegyénk közgyülésének, hogy utalja ezt az ügyet egyházmegyénk belmissziói bizottságának a hatáskörébe. Hogy pedig abban a bizottságban mindenik lelkészi kör képviselve legyen, beválasztandónak ajánlja a belényesi körből Bokor Sándor köri elnököt.

Egyházmegyénk közgyülése a javaslatot elfogadja. Ennélfogva végzésileg kimondja, hogy az összes belmissziói tevékenykedés kezdeményezését és irányitását az egyházmegyei belmissziói bizottság hatáskörébe utalja. Kiegésziti azt Bokor Sándor köri elnökkel.

c. Egyházmegyénk közgyülésének 53 h.—1927 sz. végzése értelmében értekezletünk azt a véleményét terjeszti egyházmegyei közgyülésünk szine elé, hogy ma már elérkezettnek tartja az időt arra, hogy az egyházfegyelmet az őskeresztyén gyülekezetek példaadása szerint, az evangéliomi szeretet szellemében fokozatosan életbe léptesse egyházkerületünk. Ajánlja ezért egyházmegyénk közgyülése utján egyházkerületünknek elfogadás végett a magyarországi ref. egyház által készitett s az „Egyházi és iskolai szemle“ 1926 évi április 24-iki számában leközölt **„Törvénytervezet az egyháztagok fegyelmezésére“** cimü szabályzatot.

Egyházmegyénk közgyülése a javaslatot készségesen elfogadja, ezért végzésileg kimondja, hogy elérkezettnek látván az időt az evangéliomi szeretet nevében gyakorlandó, javitó célu egyházfegyelem életbeléptetésére, szabályzatul ajánlja az egyházkerületnek elfogadás végett a magyarországi ref. egyház által készitett : **„Törvénytervezet az egyháztagok fegyelmezésére“** cimü szabályzatot, amely az „Egyházi és iskolai szemle“ 1926 év április 24-iki számában megjelent volt.

Addig pedig, amig ez a szabályzat életbe léphet, készitgessék a lelkészek, a tanitók, a presbyteriumok a hivek lelkületét elő az egyházfegyelem elfogadására intensiv belmissziós tevékenykedések által. Vigyék Jézushoz az iskolás gyermekek lelkét a **vasárnapi iskolai** tanitások által, mert a háboru utáni szülék nem cselekszik ezt meg sajnosan nagy százalékban. Tartsák meg az egyház iránt való ragaszkodásban az ifjak lelkét a **bibliai körök** által ; a felnőtte-

két pedig a **vallásos konferenciák** által. Mindezek irányitása a belmissziói bizottság hatáskörébe utaltatik.

Az 1926 évi 13—3 sz. egyházmegyei végzés értelmében felhivatnak az esperesi látogatást végző tanácsbirák, hogy tartsanak presbyteri ülést minden gyülekezetben Kérjék számon a presbyterektől, tisztes hivatalukban milyen hüséggel jártak el. Oktassák, buzditsák őket a gyülekezeti tagok komoly lelki gondozására.

d. Egyházmegyei közgyülésünk 53 g.—1926 sz. végzésének értelmében a gyermekek konfirmálását illetőleg értekezletünk azt a javaslatot terjeszti fel egyházmegyénk utján az egyházkerületre, hogy a konfirmálás az elemiiskoláknál az utolsó évben, a középiskoláknál a negyedik osztályban legyen megtartandó. Tananyaga ölelje fel református anyaszentegyházunk összes dogmatikai, liturgiai, szervezeti és egyháztörténelmi anyagát tömör dióhéjban. Irassék meg ez rövid vezérkönyvben káté alakban. Szolgáljon alapul a Szoboszlai Papp-féle káté. Előkészitési idő legyen az iskolai év második fele. Oktatója lehetőleg lelkész. Ahol ő nem végezheti, legalább lelkiismeretesen ellenőrizze azt. Konfirmálási időpontnak áldozó csütörtök a legalkalmasabb. Csak kénytelenségből engedhető meg az évzáró vizsgát megelőző vasárnap. A konfirmált növendékeknek — főleg népes gyülekezetekben — az urvacsora azonnal kiosztandó. Emlékkönyvvel és bibliával ajándékozzák meg őket a gyülekezet felnőtt tagjai, főként a keresztszülék.

Egyházmegyénk közgyülése a javaslatot elfogadja. Végzésileg kimondja, hogy olyan véleményt terjeszt fel az egyházkerületre, hogy a konfirmáció az elemiiskoláknál az utólsó tanévben, a középiskoláknál a negyedik osztályban történjék. Tananyaga ölelje fel tömör dióhéjban magyar református anyaszentegyházunk összes dogmatikai, liturgiai, szervezeti és egyháztörténelmi anyagát. Irassék meg az rövid, velős tankönyvben erős evangyéliomi szellemben, modern mentalitással a Szoboszlai Papp-féle káté nyomán. Előkészitési idő az iskolai év második fele, február hó 1 től. Előkészitője a lelkész. Csak elkerülhetetlen kényszer esetén más egyházi funkcionarius. De a szigoru ellenőrzés kötelessége akkor is a lelkészre hárul. A konfirmálási időpont : áldozó csütörtök. Csak kénytelenségből engedhető meg az évzáró vizsgát megelőző vasárnap kellően indokolt esetekben. A konfirmált növendékeknek az urvacsora a konfirmálás

alkalmával kiosztandó. Emlékkönyvvel és bibliával ajándékozzák meg őket a felnőttek, első sorban a keresztszülők.

e. Egyházmegyénk közgyülésének 54—1926 sz. végzése értelmében az iskolakerületek és vándortanitóságok ügyében azt a javaslatot teszi értekezletünk egyházmegyei közgyülésünk utján az egyházkerületnek, hogy ilyenek központjául ajánlja egyházmegyénk területéről Gurahancot, Silindiát, Szintét és Székudvart Aradmegyéből, Vaskóht Biharmegyéből.

Közgyülésünk az inditványt elfogadja és a maga részéről is ajánlja iskolakerületek és vándortanitóságok központjául egyházmegyénk területéről Gurahancot, Silindiát, Szintét, Székudvart és Vaskóht.

f. Az egyházkerületi közgyülés 128—1926 sz. felhivása értelmében a lelkészi és kántori stólák felemelése ügyében értekezletünknek az a javaslata, hogy azok általjában mindenütt megváltandók. Addig is azonban, mig ez megtörténhetik, a következő stóladijakat javasolja egyházmegyénk közgyülése utján az egyházkerületnek :

Keresztelés dija 50 lei ; magánháznál 150 lei.

Esketés dija 100 lei ; magánháznál 200 lei.

Temetés dija, énekszósé 100 lei, imásé bárhol 200 lei, beszédesé bárhol 400 lei kikiséréssel együtt. A kántori dijak ezeknek a fele. Anyakönyvi kiadványok dija 40 lei, családi értesitőé 300 lei.

Egyházmegyénk közgyülése a javaslatot elfogadja és az egyházkerületre felterjesztetni rendeli, hogy véleménye szerint a stóladijak a következőleg állapitandók meg :

Keresztelés 50 lei, magánháznál 150 lei. Esketés 100 lei, magánháznál 200 lei. Temetés énekszós 100 lei, imás bárhol 200 lei, beszédes bárhol 400 lei. A kántori stóladijak a lelkészieknek a fele. Anyakönyvi kiadványok dija 40 lei, családi értesitőé 300 lei.

Ezek a stóladijak kinyomatandók és a lelkészi hivatalban kifüggesztendők.

g. Egyházmegyénk közgyülésének 59 a—1926 sz. végzése értelmében a lelkészi és tanitói dijlevelek ügyében értekezletünk azt a javaslatot teszi közgyülésünknek, hogy végzésileg rendelje el a lelkészi és tanitói dijlevelek általános restauralását. Ezt a végzést közölje az esperesi hivatal az összes presbytériumokkal. Tegye kötelességükké, hogy 1927 év augusztus hó 1-ig hajtsák végre azt és tegyenek róla jelentést az esperesi hivatalnak. Ha az esperes

nem találná alkalmasnak a presbytérium intézkedéseit, terjessze azt be az egyházmegyei közigazgatási bíróság elé.

Egyházmegyénk közgyülése az értekezlet javaslatát elfogadja ugyanazért határozati erőre emeli azt. Felhivja az esperest, hogy szólitsa fel az összes presbiteriumokat, hogy a lelkészi és tanitói dijlevelet korszerüleg alakitsák át és tegyenek róla jelentést az esperesi hivatalnak f. év augusztus hó 1-ig. És amennyiben az esperes a tett intézkedést nem fogja alkalmasnak találni, terjessze azt be az egyházmegyei közigazgatási bíróság elé.

h. Mivel az esperesi székhely Tenkére került át, az egyházmegye ügyésze pedig Nagyszalontán maradt, nehézkessé vált emiatt az ügymenet. Ennélfogva azt inditványozza értekezletünk a egyházmegyei küzgyülésnek, hogy főként a fegyelmi ügyek gördülékenyebbé tétele céljából még egy ügyészi állást kreáljon és válassza arra meg Dr. Bernáth Lajos tenkei ügyvédet.

Közgyülésünk indokoltnak találja az értekezlet javaslatát, ennélfogva elfogadja azt. Dr. Kapéri Béla mellé még egy ügyészt választ Dr. Bernáth Lajos tenkei ügyvéd személyében.

i. Mivel a mai kétoldalas anyakönyvi ürlapok rendkivül alkalmatlanok, azt javasolja értekezletünk egyházmegyénk közgyülésének: irjon fel az egyházkerületnek aziránt, hogy az erdélyi egyházkerület által használt egyoldalas, de két kolumnás ürlapot véve mintául, adasson ki uj blankettákat a Béres Károly nyomdával.

Egyházmegyénk közgyülése a javaslatot elfogadja és végzésileg kimondja, hogy felir az egyházkerületre a mai kétoldalas anyakönyvi kiadványürlapoknak az erdélyi két kolumnás minta szerint leendő átalakitása ügyében.

k. Az egyházközségek ingatlanára kivetett községi taxák ügyében azt a javaslatot teszi értekezletünk az ezyházmegyei közgyülésnek, hogy tegyen kérdést egyházkerületünkhöz az iránt, hogy kötelesek-é az egyes egyházak azt tényleg megfizetni.

Egyházmegyénk közgyülése a javaslatot elfogadván azt határozza, hogy kérdést intéz egyházkerületünkhöz aziránt, hogy az egyes egyházközségek ingatlanaira kivetett községi taxák törvényesek-é, avagy nem. Mert ma a legnagyobb tájékozatlanságban vannak az egyházak e tekintetben.

l. Mivel a „**Reformátusok Lapjá**"-nak f. évi 5-ik számában a főtiszteletü püspök urnak olyan értelmü rendelete jelent meg, hogy a hátralékos kulturadókat a lelkészi kongruákból vonatja le, értekezletünk ezt a rendeletet mély elszomorodással vette tudomásul, mivel

a lelkészek ebben a dologban nem érzik magukat hibásnak. Sajnálattal tapasztalja a lelkészi kar, hogy felsőbb hatóságai részéről mindig csak megrovást kap, elismerést és buzditást pedig sohasem. Azt javasolja ennélfogva értekezletünk egyházmegyei közgyülésünknek, hogy illő alázatossággal bár, de adja tudtára felettes hatóságunknak, hogy az emlitett rendeletet helyezze hatályon kivül, mert az a lelkészekkel szemben kissé tulszigoru volt.

Közgyülésünk a javaslat értelmében felkéri a főtiszteletü püspöki hivatalt illő lojalitással, hogy nevezett rendeletét, amelyet a lelkészi kar magára nézve sérelmesnek talál, visszavonni méltóztassék.

19. szám. Egyházmegyénk közgyülése a feketetóti presbytériumot 1926 Nov. 18.-án tartott közgyülésének 52 számu határozatával feloszlatta azzal, hogy a presbyterválasztás határidejéről a jelen közgyülés keretében fog érdemlegesen határozni. Az iratokból megállapitható, hogy az egyházközségben a feloszlatás óta a következő dolgok történtek: Az egyháztagok közt a békesség és egyetértés lassan-lassan kezd visszatérni, amit bizonyit az is, hogy az egyháztagok közösen kérelmezték egy uj presbytérium kinevezését, mely kérelem alapján esperes kinevezte Király János egyháztagot gondnokká, Boros Imre, ifj. Halász István, G. Molnár József, Kovács János egyháztagokat presbyterekké azzal, hogy ezen kinevezett presbytérium a mezőbajji presbytérium felügyelete alatt müködjék további intézkedésig. Ezen tény az iratokból megállapithatólag az egyháztagok önérzetét sérti ugy, hogy külső békét szinlelve a választást sürgetik, de a valóságban ujabb harczra készülnek, amit fényesen bizonyit a lelkész levele, mely az iratokhoz van csatolva.

Egyházmegyénk közgyülése örömmel veszi tudomásul, hogy a feketetóti egyházban a békesség és egyetértés kezd visszatérni, azonban a beérkezett jelentésekből azt állapitja meg, hogy a presbyterválasztás idejének kitüzése még korai, mert egy választás ujból felboritaná a békesség utjára térő egyháztagok közt kifejlődésben lévő megegyezést; miért is egyházmegyénk közgyülése a presbyterválasztás határidejét nem tüzi ki, ellenben a mezőbajji presbytérium felügyeleti jogát megszünteti és egyhangulag kimondja, hogy az esperes által kinevezett gondnok és presbytérium, valamint a két kántor togják az egyház ügyeit három éven keresztül vezetni.

20. szám. Nagy Gyula várasfenesi tanitó a várasfenesi presbytérium 1927 Február 27.-én hozott határozata ellen fellebbezést

nyujtott be, s kéri a határozat megsemmisitését azon indokolással, hogy az egyházközségnek dijlevélcsonkitást elkövetni nem szabad. Hivatkozik fellebbezésében továbbá arra, hogy lakása kicsi az ő nagy családjához képest és az egyház az énekkar részére más helyiséget is tud biztositani anélkül, hogy az irodahelyiséget, amit ő lakásnak használ, tőle elvenné.

Az iratokból kétséget kizárólag megállapitható az, hogy a fenti számi presbyteri határozatban Nagy Gyula tanitótól elvett irodahelyiség dijlevél szerint nem képezte nevezett természetbeni lakását igy tehát dijlevél csonkitás nem történt.

Egyházmegyénk közgyülése Nagy Gyula várasfenesi tanitónak a várasfenesi presbytérium 1927 Febr. 27.-én hozott 18. sz. határozata ellen beadott fellebbezését egyhangulag elutasitja.

Indokolás:

Presbytérium határozata törvényes formák között lett meghozva, a határozat tanitó dijlevelét nem sérti, mert a szóban forgó lakrész dijlevél szerint nem képezte tanitó javadalmát. Tény tehát, hogy az egyház jogosan rendelkezett az énekkar részére átadott szobával.

Egyházmegyénk közgyülése azonban tekintettel arra, hogy tanitó nagy családdal bir és tekintettel arra, hogy az egyház más helyiséget is tud adni énekkar részére, felhivja Nagy Gyula tanitót, valamint a presbytériumot, hogy az egyházközség érdekében lépjenek békés megegyezésre.

21. szám. Fogarassy Bálint ágyai lelkész kéri az egyházmegyei közgyülést ,hogy Tözmiske—Mişcă szórványt mely eddig az ágyai anyaegyházhoz tartozott a bélzerindi anyaegyházhoz csatoltassék.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangulag kimondja, hogy Tözmiske—Mişcă szórványt véglegesen a bélzerindi anyaegyházhoz csatolja, s gondozását a bélzerindi lelkészre átruházza.

22. szám. Árpádi lelkész kéri a 2—1927, illetve 42—1926 sz. adókulcs megállapitására vonatkozó presbyteri határozat jóváhagyását, melynek értelmében az árpádi egyházközségben személyadó minden pár után 150 lei és vagyonadó minden katasztrális hold földre 70 Lei.

Egyházmegyénk közgyülése az árpádi presbyteriumnak az adókulcs megállapitása tárgyában szabályosan hozott, senki által meg nem fellebbezett 2—1927 sz. határozatát egyhangulag jóváhagyja.

25. szám. A feketegyarmati lelkész kéri 10—1927 számu, az adókulcs megállapitására vonatkozó presbyteri határozat jóváhagyását, melynek értelmében az egyházi adó megállapitás vagyonérték után történt osztályba sorozás alapján történik.

Egyházmegyénk közgyülése a feketegyarmati presbytériumnak az adókulcs tárgyában hozott, senki által meg nem fellebbezett 10—1927 sz. határozatát egyhangulag jóváhagyja.

24. szám. A belényesi ref. egyház beterjeszti a belényesi ref. lelkész dijlevelét, melyet a belényesi ref. presbytérium 5—1927 sz. határozatával elfogadott és megerősitett.

Egyházmegyénk közgyülése a belényesi ref. lelkésznek a presbytérium által 5—1927 sz. határozattal megállapitott dijlevelét egyhangulag elfogadja és megerősiti s további megerősités végett az egyházkerületi közgyüléshez felterjeszti.

25. szám. A belényesi ref. egyház beterjeszti a belényesi ref. orgonista-kántortanitó dijlevelét, melyet a belényesi ref. presbytérium 6—1927 sz. határozatával elfogadott.

Egyházmegyénk közgyülése a belényesi ref. orgonista-kántortanitónak a presbytérium által 6—1927 sz. határozattal megállapitott dijlevelét egyhangulag elfogadja és megerősiti s további megerősités végett az egyházkerületi közgyüléshez felterjeszti.

26. szám. Az 53 i—926. számu egyházmegyei határozat az egyházkerületi 24-d—926 számu felhivásra egyházmegyénk területén csoportositotta a missziói helyeket s a határozatban foglalt anya, leány és fiókegyházak rendes, illetve felügyelő lelkészeit felhivta, hogy az Esperes urhoz 1927. március 1.-ig terjesszenek be alapos kimutatást a hozzájuk tartozó szórványok, fiók és leányegyházak lélekszámáról és indokolt kérelmet a gondozásukhoz szükséges összegről. Ennek alapján missziói jelentést küldtek :

Ágya, Szinte leány, Szapáryliget fiókegyházra, Körösesente, Zaránd és Kerülős szórványokra vonatkozólag. Kéri ezeknek Szinte központtal missziói kerületté való alakitását s az erdőhegyi missziói lelkészség felügyelete alá való helyezését ; Arad Erdőhegy, Vadász, Borosjenő ; Borossebes, ahol Buttyin és Gurahoncz szórványközpontokban a borosjenői Beél és Silindia példájára havonként egy-egy és nagyünnepenként egy istenitisztelet tartandó ; Nagyszalonta, Feketetót, Tenke, Gyanta, Belényessonkolyos, Magyarremete ; Magyarcséke, ahol Szombatság, Dombráva, Dobrest, és Hollód szórványközpontokban egyelőre kéthavonként istenitiszteletek tartandók és

lelkigondozás végzendő ; végül Belényes, mely a belényesi missziói körnek Szitei, Szedres, Lunka és Vaskóh szórványközpontokra kiterjedően Kisnyégerfalva központtal missziói kerületté való ujjászervezését s a köröstárkányi anyaegyház lelkészének ellenőrzése alá helyezését javasolja.

Egyházmegyénk közgyülése a szórványok gondozásának sürgős anyagi támogatását a veszendő református lelkek megmentésére nézve első és most már halaszthatatlan feltételnek tartván :

Szinte leányegyház megválasztandó lévitatanitóját évi 6000 lei fizetésre és 3000 lei missziói segélyre, Erdőhegy lelkészét 1200 lei felügy. lelkészi tiszteletdijra, illetőleg a szintei lévitatanitó beállitásáig e szórványok gondozásáért 3400 lei, a maga szórványainak gondozásáért pedig 2400 lei missziói segélyre ; Vadász lelkészét Simonyifalva gondozásáért 1200 lei missziói segélyre ; Borosjenő lelkészét a két szórványközponton felüli szórványok gondozásáért 3000 lei ; Borossebes lelkészét Buttyin és Gurahoncz szórványközpontok gondozásáért 9000 lei, többi szórványainak gondozásáért pedig 3000 lei missziói segélyre ; Tenkét 1200 lei, Nagyszalontát 1200 lei, Gyantát 600 lei, Belényesszonkolyost 1200 lei, Magyarremetét, 1200 lei és Magyarcsékét négy szórványközpontjának gondozásáért 12,000 lei állandó, többi szórványai református lélekszámának összeirásáért pedig 1500 lei egyszersmindenkori segélyre, végül Kisnyégerfalva lévitatanitóját négy szórványközpontjának gondozásáért 12,000 lei missziói segélyre, Köröstárkány lelkészét pedig a kisnyégerfalvai anyaegyház lelkészi állásának betöltéséig 1200 lei felügy. lelkészi tiszteletdijra mindenkori elszámolás kötelezettsége mellett egyhangulag ajánlja az egyházker. közgyülés jóindulatu támogatásába.

27. szám. Az 53 1—926 sz. e. m. közgyülési határozat a beruházások megváltására vonatkozó szabályrendelet megalkotását az Esperes ur hatáskörébe utalta, aki egy ilyen tervezet elkészitésére Bottyán Pál tanácsbiró urat kérte fel, ugyanakkor azonban ezt a kérdést megbeszélés és részletes javaslattétel végett letette a lelkészi körök tavaszi konferenciáihoz is. A szabályrendelet tervezete ezektől a véleményektől függetlenül elkészült s elfogadás végett fekszik előttünk.

Egyházmegyénk közgyülése a benyujtott szabályrendelet-tervezetet — mint vezérfonalat — négy példányban lemá-

soltatva ujabb alapos megvitatás s a lelkészi körök eddigi javaslatainak beledolgozása céljából ujra leküldi a négy lelkészi körhöz. Ezek a tervezet letárgyalása után észrevételeiket és javaslataikat 1927. julius 31.-ig közlik Bottyán Pál tanácsbiró urral. Ő a beérkezett köri javaslatok alapján a tervezet véglegesen megszövegezi s az Esperes urhoz 1927. augusztus 15.-ig beküldi. E tervezet végérvényes elfogadásáról aztán egyházmegyénk őszi közgyülése határoz.

28. szám. *a.* Püspök urnak egyházmegyénk Espereséhez 2484—926 sz. alatt beküldött értesitése szerint a magyarországi egyetemes reform. Konvent elnöksége felhatalmazta a tiszántuli reform. egyházkerületet, hogy a Sényő községben 1890. szeptember 18-án született s a tiszántuli egyházkerület lelkészképesitő bizottságától 1913. szeptember 8-án lelkészképesitő bizonyitványt nyert Csatáry Gyula részére bizonyitvány másolatot kiadjon, mert az eredeti állitólag elveszett s azt a Konvent érvénytelennek nyilvánitotta.

Tudomásul szolgál.

b. Olvastatott az 1926. őszi egyházker. közgyülés 129. számu határozata, amely az esperesi kar felterjesztésére elrendeli, hogy a lelkészi hivatalok a magyar nyelven kiállitott anyakönyvi kivonatokat párhuzamosan román szövegben is adják ki, hogy hiveinket ezzel a forditás és hitelesités költségeitől megkiméljük s e célra ugyanazon iven külön magyar és külön román szövegü nyomtatványokat készittetett s e kivonatok pecsétdiját 40 leiben állapitotta meg; elrendeli továbbá, hogy a lelkészi hivatalok által használt kettős — román és magyarnyelvü — bélyegzőkön a helység neve a magyar szövegben is a román hivatalos elnevezéssel tüntetendő ki s e határozat minden gyülekezetben a kézhez vétel napján lép életbe.

Tudomásul szolgál.

c. Az egyházker. 105—926. sz. határozata az egyházker. világi aljegyző választásánál szavazatot nem adott, vagy hibás szavazatot küldött egyházakkal szemben eljárásra hivja fel az egyházmegyéket. Hibás szavazatot küldött egyházmegyénkből: Csermő; szavazatot nem küldött: Borosjenő és Kisnyégerfalva.

Egyházmegyénk közgyülése sajnálattal állapitja meg a fenti három egyház presbyteriumának, illetőleg lelkészének mulasztását, de miután a rendbirságra vonatkozó határozata a szavazatok beadásának határideje után hozatott, ez alkalommal még nem kiván eljárást inditani a nevezett egyházakkal szemben.

d. Az egyházker. közgyülés 130—926. sz. határozata az esperesi kar javaslatára egyházmegyénknek az egyházker. közgyülésre küldendő képviselőinek számát 1927. január 1-től kezdődőleg 2 lelkészi és 2 világi tagban állapitja meg.

Tudomásul szolgál.

e. Olvastatott az 1926 december 16.-i egyházker. közgyülés 135. sz. határozata, mely a nagyszalontai és bihari egyházmegyék részéről hozzá a szabad iskolaválasztás jogának konfiskálása, az iskolai államsegélyek elmaradása, magyarnyelvü iskolákhoz magyarul nem tudó tanitók kinevezése, reform. vallásu tanulók gör. kel. vallás tanulásra való kényszeritése és az állami iskolákban csoportonként legalább heti 2 vallás óra engedélyezése tárgyában felterjesztett határozataira kimondja, hogy — miután mindezen sulyos sérelmeink orvoslását az országos Magyar Párt parlamenti csoportja utján közvetlenül a közokt. Miniszter urtól a többi kissebségi iskola képviselőivel együtt nyomatékosan már kérte — ujabb intézkedés, vagy előterjesztés megtételét nem tartja szükségesnek; az aradi tanfelügyelő sérelmezett átiratát azonban — mint vallás ügyi sérelmet — panasz tárgyává teszi a Kultuszminiszter urnál s a panasz megtételére a Püspök urat kéri fel.

Helyeslő tudomásul szolgál.

f. Az egyházker. közgyülés egyházmegyénk közgyülésének 13-4—1926 sz. ama kérelmére: „rendelje el, hogy a tanitók állásváltoztatás esetén tanév közben régi szolgálati helyükről csak akkor távozhatnak el, ha utódjuk helyét már elfoglalta", utal az érvényben levő Népisk. Szerv. és Szolg. Pragm. 113 § ára, melynek hatálya ma is fennáll s amelyet az esperesi hivatalok figyelmébe ajánl.

Tudomásul szolgál.

g. Az egyházker. közgyülés 156—926. számu határozatával a kerületi Nyugdij és Gyámintézet alapszabályait az elébe terjesztett szöveggel elfogadta s jegyzőkönyvének mellékleteként kinyomatta; a végrehajtó bizottságba 1927. január 1-től kezdődő 5 évi időtartamra megválasztotta Csernák Béla lelkészi, Végh József lelkészi, Nagy Vilmos tanári és Kiss Lajos tanitóképviselőket; a szervezési előmunkálatok végzésével, az adatgyüjtéssel és a törzskönyv felfektetésével az Elnökséget bizza meg ugy, hogy az intézet mükődését már 1927 január 31-én megkezdhesse; a Nyugdij és Gyámintézet vagyonát eddig kezelő egyházkerületi pénztárnak a zárlati tőke után 1% kezelési jutalékot szavaz meg, végül az általános

nyugdijintézet szerzésére vonatkozólag hozzá felterjesztett különböző tervezeteket ez alkalommal leveszi a napirendről.

Tudomásul szolgál.

h. Olvastatott az 1926 december 16-i egyházker. közgyülés 154 sz. határozata, amely az erdélyi egyházkerület kötelékéből a mi egyházkerületünkbe átjövő s a tőlünk Erdélybe távozó lelkészek nyugdijigényjogosultsága, illetőleg szervezet jogaik folytatólagos zavartalan érvényesitése tárgyában a viszonosság elve szerint történt megegyezés alapján kimondja, hogy : a királyhágómelléki reform. egyházker. kötelékéből az erdélyi reform. egyházker. kötelékébe átmenő nyugdijintézeti tag összes befizetett diját kamatok néikül átadja az erdélyi reform. egyházker. nyugdijintézetének ; az Erdélyből hozzánk jövő nyugdijintézeti tagokra vonatkozólag elrendeli, hogy amennyiben az erdélyi egyházker. nyugdijintézetébe történt befizetések nem érnék el a mi nyugdijintézeti járulékaink megfelelő mértékét, ugy azt az átlépő tag szerzett jogainak megtarthatása végett tartozik az itteni előirás szerint kiegésziteni. Hasonló kötelezettség terheli a mi egyházkerületünkből az erdélyi egyházkerületbe átlépő nyugdijintézeti tagokat.

Tudomásul szolgál.

29. szám. Egyházmegyénk egyházkerületi képviseiőinek mandátuma lejárván, a képviselők ujraválasztása szükséges.

Egyházmegyénk közgyülése egyházkerületi képviselőkül megválasztja rendes tagoknak lelkészi részről : Böszörményi Lajos nagyszalontai és Bottyán Pál erdőhegyi lelkészt; világi részről : Dr. Hadházy Kálmán egyházmegyei főjegyzőt és Mészáros Dániel tanácsbirót; póttagoknak lelkészi részről: Bokor Sándor belényesi és Balogh Mátyás nagyzerindi lelkészt ; világi részről : Dr. Sarkady Dániel tanácsbirót és Rácz Gyula számvevőszéki elnököt.

30. szám. Ezen egyházmegyei közgyülési jegyzőkönyv hitelesitésével

egyházmegyénk közgyülése esperes elnöklete mellett az egyházmegyei közgyülésnek Nagyszalontán lakó tagjait bizza meg.

— — —

Miután a tárgyalásra tüzött összes ügyek elintézést nyertek, Kassay Béla esperes a nagyszalontai református egyházmegye 1927 évi április hó 21-én Nagyszalontán megtartott rendes közgyülését feloszlatta.

Az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 29, 30, 31, 34, 35 számokat jegyzette Ardai Aladár egyházmegyei lelkészi főjegyző.

A 9 számot Nagy Zoltán tanügyi előadó.

A 10 számot Juhász András számvevőszéki előadó.

A 18 számot Bokor Sándor lelkészértekezleti előadó.

A 8, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 37, 38, 39 számokat Rovács István világi aljegyző.

A 14, 15, 16, 17, 32 számokat Dr. Hadházy Kálmán egyházmegyei világi főjegyző.

A 26, 27, 28, 36 számokat Kun Zoltán egyházmegyei lelkészi aljegyző.

Bírósági ülés.

◆◆◆

31. szám.

Jegyzőkönyv

a nagyszalontai ref. egyházmegye rendes bíróságának 1927 április 21-én Nagyszalontán tartott üléséről.

Jelenvoltak: Kassay Béla esperes és Szabó Zoltán gondnok elnöklése mellett Böszörményi Lajos, Bottyán Pál, Bokor Sándor, Balogh Mátyás, Szakács Dénes lelkészi, Dr. Hadházy Kálmán és Dr. Sarkady Dániel világi tanácsbirák.

Ügyész: Dr. Kapéry Béla

Jegyző: Ardai Aladár e. m főjegyző.

Elnök felhivja a bíróságot, hogy az Egyh. Törv. V. t. c. 13 §-a értelmében az időszaki tanács tagjait válassza meg.

Bíróságunk az időszaki tanácsba a rendes elnökségen kivül egy évre megválasztja
rendes tagokul: Böszörményi Lajos, Fogarassy Bálint, Bottyán Pál, Dr. Hadházy Kálmán, Dr Sarkady Dániel, Dr. Miskolczy Jenő,
póttagokul: Bokor Sándor, Balogh Mátyás, Szakács Dénes, Mészáros Dániel és Szántay Lajos tanácsbirákat.

*

32. szám.

A nagyszalontai református egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság Vass Jenő vadászi ref. lelkésznek a vadászi ref. egyházközség közgyülésének 1926 február 27-én 14 szám alatt hozott határozata ellen 10—1926 K. B. szám alatt törvényes határidőben beadott felebbezése folytán időszaki tanácsban a következő

végzést

hozta:

Az egyházmegyei bíróság a vadászi ref egyház presbyteriumának Vadászon 1927 február 7-én 2-szám alatt hozott azon határozatát, mely szerint nevezett egyház és panaszos között egyezség jött létre, melyben nevezett egyház arra kötelezi magát,

hogy addig, mig a dijlevelek ügye az egész egyházmegye területén rendezve nem lesz, lelkésznek abból a községi segélyből, amely 1927-re megszavazva, mindaddig, mig az folyósítva lesz, évi 10.000 azaz Tizezer leit adnak drágasági pótlék cimén öt évre, jóváhagyja, mindazonáltal azon fenntartással, hogy amennyiben a dijlevelek általános rendezése öt éven belül meg nem történnék, ugy ezen egyezség egyedül a jelenlegi lelkész panaszos Vass Jenőre áll s esetleg utódját miben sem kötelezheti.

*

33. szám.

A nagyszalontai ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság, Tóth Lajos körösjánosfalvai tanitó és előkönyörgő fizetését a következőkben állapitja meg., 5 és ½ kat. hold föld haszonélvezete, 2. 2000 Lei készpénz évenként. Ezen járandóság kifizetésére az egyházmegyei bíróság a körösjánosfalvai ref. egyház presbytériumát elkötelezi

*

34. szám.

Egyh. megyei fegyelmi bíróság ifj. Molnár Márton f. tóti egyházgondnokot az ellene hivatalból emelt vádakban, melyeket az Egyh. Törv. V. t. c. 34 § A 2 és 4 pontja cikkejez — bünösnek mondja ki s ezért őt főbüntetésként ugyan azon törvénycikk 35 § e. pontja alapján az egyházi hivatal viselésétől véglegesen s mellékbüntetésként az f. pont alapján aktiv választói jogától 5 évre megfosztja.

*

35. szám.

Egyházmegyei fegyelmi bíróság ifj. Molnár Márton gondnok, Kovács Mihály és ifj Molnár László presbyter panaszlottakat az Egyh. Törv. V. t. c. 34 § A 4 pontjába ütköző fegyelmi vétségben bünösnek mondja ki s ezért ifj. Molnár Márton gondnokot, és Kovács Mihály presbytert főbüntetésként az V. t. c. 35 § d pontja alapján a viselt hivatalból elmozditja, mellékbüntetésként az f. pont alapján a választás és választhatóság jogától 2 évre megfosztja, -- ifj Molnár László presbytert pedig a 35 § b. pontja alapján feddésre itéli.

36. szám.

A nagyszalontai egyházmegye birósága, mint II.-od foku fegyelmi bíróság Ábrahám Lajos feketetóti reform. egyháztag ellen az egyházmegyei közgyülésnek 52—926. számu határozata folytán hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyét, — melyben a mezőbajji reform. presbyterium, mint a feketetóti reform. presbyterium teendőinek ellátására kirendelt presbytérium, ezuttal mint egyházközségi bíróság 1927. február 27.-én itéletet hozott, Szücs Antal lelkésznek, mint az egyházközségi bíróság elnökének 1927 március 5-én irásban beadott fellebbezésére felülvizsgálat alá vette s nyilvános előadás után a fellebbezést vissza utasitotta.

*

37. szám.

A nagyszalontai ref. egyházmegye birósága, mint közigazgatási bíróság bünösnek mondja ki Tarkó Bálint szentleányfalvai gondnokot az E. T. V. tc. 34. §. 7. pontjába ütköző két rendbeli fegyelmi vétség miatt. Az egyházi törvény 7. tc. 132. §. b. pontja alapján állásától elmozditja, az E. T. 35. §. f. pontja alapján a választás vagy választhatás jogától 5 év tartamára megfosztja. A felmerült 300 Lei költségek megfizetésére kötelezi.

*

38. szám.

A nagyszalontai ref. egyházmegye birósága mint közigazgatási bíróság az erdőgyaraki lelkész dijlevelét a következőkben állapitja meg :

1.) Lakás természetben.
2.) 300 arany korona helyett 6000 Lei készpénz
3.) 5 öl tüzifa helyett 4000 Lei készpénz.
4.) 12 köböl tiszta buza természetben.
5.) 32 kat. hold föld haszonélvezete, melynek minden adóját és terhét az egyház viseli.
6.) Egyházkerületileg megállapitott stóla.

Ezen dijlevél szerinti járandóság kifizetésére az egyházmegyei bíróság az erdőgyaraki ref. egyház presbitériumát elkötelezi.

*

39. szám.

Tárgyalás alá vétetett Medgyesy Gyula nagyszalontai tanitó fegyelmi ügye.

A biróság zárt ülésen meghozta, s elnök nyilvános ülésen kihirdette a következő egyhangulag hozott

Itéletet:

Medgyessy Gyula nagyszalontai tanitót az E. T. V. tc. 34 § 2. pontjában ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek mondja ki, amit az által követett el, hogy a Főtiszteletü Püspök ur 242—1927 sz. rendeletében foglalt, s a tanitói fizetések megállapitására vonatkozó egyezségi okmányt nem irta alá, illetve aláirva kellő időben azt nem adta át, s ezáltal akadályt gördített annak az utjába, hogy a nagyszalontai ref. egyházközség az Ő tanitói után tanitói államsegélyben részesüljön, s ezzel kimeritette a fegyelmi vétség tényálladékát, mert a szóban forgó okmány alá nem irása következtében a nagyszalontai egyházközség nevezett tanitói állása után az államsegélytől elesett, s ennek következtében az egyház kárt szenvedett.

Ezért az egyházmegyei biróság Medgyessy Gyula tanitót az E. T. V. tc. 35. §. a. pontja értelmében rosszalásra itéli.

Tartalomjegyzék.

	Jegyzette :
1. Esperes imája. Gyülés megnyitása.	Ardai.
2. Csécsi Imre aradi lelkész tiszteletbeli tanácsbiróvá választása.	„
3. Az egyházak világi képviselőinek igazolása.	„
4. Jelentés a meg nem jelent tagokról.	„
5. Tárgysorozat megállapitása.	„
6. Esperes jelentése az egyházmegye állapotáról.	„
7. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről.	„
8. Esperes jelentése a továbbitott pénzekről.	Rovács
9. Tanügyi bizottság jelentése.	Nagy Z.
10. Számvevőszéki bizottság jelentése.	Juhász.
11. Szentleányfalvai egyház békétlensége.	Ardai.
12. Borosjenői egyházat a miniszter nem ismeri el.	„
13. B. ujlaki dijlevélrestaurálás.	„
14. Kulturadó és kulturtaxa.	Hadházy.
15. Csermői egyház iskola-haszonbéri szerződése.	„
16. Egyházmegyei közpénztár 1927 évi költségelőirányzata.	„
17. Feketetóti lelkész kérése agrárügyben.	„
18. Lelkészi értekezlet javaslatai.	Bokor.
19. Feketetóti egyház ügyei.	Rovács.
20. Nagy Gyula v. fenesi tanitó felebbezése (énekkarvezetés).	„
21. Tőzmiskének Ágyától Bélzerindhez csatolása.	„
22. Árpádi adókulcsváltoztatás.	„
23. Feketegyarmati uj adókulcs.	„
24. Belényesi lelkészi dijlevél.	„
25. „ tanitói „	„
26. Missiói ügyek.	Kun Z.
27. Egyházmegyei beruházási szabályrendelet.	„
28. Egyházkerületi határozatok.	„
29. Egyházkerületi képviselők választása.	Ardai.
30. Jegyzőkönyvhitelesitők kiküldése.	„

Birósági ügyek.

	Jegyzette :
31. Időszaki tanács választása.	Ardai
32. Vass Jenő vadászi lelkész dijlevélügye.	Hadházy
33. Tóth Lajos k. jánosfalvai tanitó fizetésügye.	Rovács
34. Ifj. Molnár Márton f. tóti gondnok fegyelmi ügye.	Ardai
35. Ifj. Molnár M. Kovács M. és Ifj. Molnár L. fegyelmi ügye.	„
36. Ábrahám Lajos f. tóti egyháztag fegyelmi ügye.	Kun Z.
37. Tarkó Bálint szt. leányfalvai gondnok fegyelmi ügye.	Rovács
38. Bugyi János erdőgyaraki lelkész dijlevélügye.	Rovács
39. Medgyesi Gyula n. szalontai tanitó f. ügye	Rovács